

Nyugatplusz

I. évfolyam 2. szám

ALAPÍTÓK: RAFFAI FERENC, SZABÓ ZOLTÁN ATTILA (FŐSZERKESZTŐ)
FŐVÉDNÖK: KONYÁRI JÁNOS • MŰVÉSZETI VEZETŐ: KOVÁCS GÁBOR

újnyugat

IRODALMI KÖR

DEBRECZENY GYÖRGY: Hétfői egyperces sorok • KEÖMLEY ANNA: Pezsgő és kanapé • SCHWALM ZOLTÁN: Az elmaradt Majális • PETŐCZ ANDRÁS: Az út vége • KÁNTÁS BALÁZS: Várossanzon • HEGYI BOTOS ATTILA: Tündérmese az üvegről • BATÁRI GÁBOR: Ádám • CZEIZEL ENDRE: „Emberek, mivé lettem!” – Nagy Lászlóról • BÍRÓ JÓZSEF: Libretto • IN MEMORIAM LOU REED (PATTI SMITH) • ŐSZI RÓBERT: Sebj • DRASKÓCZI ÁGNES: Szín, fény, hangulat • BABICS IMRE: Téboly • LUKÁCS SÁNDOR: A kezdetek utcája • TÉPŐ DONÁT: Aszinkron • BOLEMANT LÁSZLÓ: Csokonai Vitéz Mihály: Baráti körben, 1793 június havában

*„De ha kedvező szél kezd szépen lengedni,
Akar a haragos tenger is engedni.”*

(Csokonai Vitéz Mihály)

KÉRINGER GÁBOR Karácsony

Eljött
és büntelen.
Ős-Emberségével
tett újra szentté
minden emberit.

ZALÁN TIBOR Kikötő

Ígérted hajón
jön hozzám a szerelem
Kikötöm üres

Kikötöm üres
Ígérted a szerelem
hajón jön értem

HU ISSN 2064 2458

9 772064 245802

Ára: 850 Ft
13002

ÚJNYUGATOS SAJTÓTÜKÖR • 2010–2013

BENKŐ LÁSZLÓ A NYUGAT ITTHON ESTJÉN A TABÁN MOZIBAN (2013. július 25.)

NYUGAT ITTHON A MARGITSZIGETEN – Kupa Julcsi slam poetry jelenése (2013. augusztus 29.)

CSUJA IMRE FEOLVASÓSZÍNHÁZÁBAN, A MAGYAR KERESKEDELMI ÉS VENDÉGLÁTÓIPARI MÚZEUMBAN – nemcsak újnjugatos műveket hallhatott a publikum, elhangzott Babitsól a Jónás könyve is (2013. szeptember 26.)

DÓKA ATTILA GITÁRMŰVÉS, **TAMA ISTVÁN**, A MAGYAR TURIZMUS ZRT REGIONÁLIS MARKETINGIGAZGATÓJA, **NYITRAI KATA**, A NYUGAT ITTHON-ESTEK HÁZIASSZONYA, **KAUTZKY ARMAND** SZÍNМŰVÉS ÉS **SZABÓ ZOLTÁN ATTILA** MŰVÉSZETI VEZETŐ AZ **ARANYMÚZEUMBAN**, ahol Weöres Sándor életműve előtt tisztelegtek a kortárs alkotók (2013. október 22.)

ÚJBUDA, 2011. január 31.

„Szerencsére arra is ügyeltek, hogy a **szűk rétegeknek szóló, bölcsész terminológiát használó szakfolyóiratokkal szemben a nagyközönség számára is érdekes, fogyasztható tartalommal álljanak elő.**”

IRODALMI JELEN, 2012. március 26.

„A lap fővédnöke, meglepetésemre, **Konyári János**, aki az első lap alapításában is részt vett. – Nem kell ezen csodálkozni – mondja Petőcz András –, a neves borász végig kitartott a társaság mellett.”

METROPOL, 2013. szeptember 26.

„Az Újnjugat Irodalmi Kör napjaink egyik **legaktívabb** művészeti csoportja.”

BEVEZETEM, 2013. október 1.

„**Értékteremtés Nyugat Itthon-módra.** A ma már Nyugat Plusz néven ismert igényes szépirodalmi magazin, amelynek új száma a napokban jelent meg, hamar igazolta: nem igaz a marketingguruk azon állítása, miszerint az ilyesmire nincs igény ma. Az olvasótábor ugyanis egyre bővül, és a Nyugat Itthon rangos eseményein is borítékolható a telt ház.”

METROPOL, 2013. október 21.

„A folyóirat neve ugyan változott; ma már a Nyugat Plusz-korszakot éljük, a **célok továbbra is nemeseek.** Nem véletlen, hogy a Magyar Turizmus Zrt-vel közösen, értékteremtő kampány indult Nyugat Itthon címmel.”

O. Á. – HETI VÁLASZ, 2013. október 24.

„A fiatal főszerkesztő úgy érzi: az íróközösségnek kezd eleget lenni a szekértábori létből, a ráégetett stigmákból, a politikai indíttatású kritikákból. **Nyitott műhelyt hirdetett** a régi Nyugat egyik törzshelyén, a Hadikban, ahol egy asztalhoz ülhetnek „egymással rég nem beszélő szerzők, irodalmárok, irodalomszervezők, politikai ellenfelek, mesterek és tanítványok, szegények, gazdagok, idősek, ifjak.”

EZERJÓ 4

Ivónóta (Kéring Gábor)
Változó idők, Újnyugat, QR-jelenkor
(Bolemant László)
Hétfő délelőtti egyperces sorok I – XXXIII.
(Debreczeny György)
Pezsgő és kanapé (Keömley Anna)

KILÁTÓ 9

Az elmaradt Majális (Schwalm Zoltán)

MESEBESZÉD 10

Az út vége (Petőcz András)
s pupillám széttár (Babics Imre)
Várossanzon (Kántás Balázs)
Tündérmese az üvegről (Hegyi Botos Attila)
Ádám (Batári Gábor)
Vidd át! (Novák Valentin)

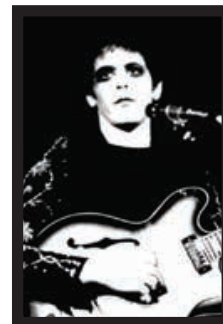
ÉSSZÉ 17

Nagy László: „Emberek, mivé lettem...”
(Czeizel Endre)

VADNYUGAT 23

Fáradt futamok (Zalán Tibor)

: ? (Lárai Eszter)
Lou Reed heroinja
(Bolemant László)
Profán ima (Kéring Gábor)
Zajok (Ferencz Mónika)
Kövérhölgy (Tépő Donát)
Tüvel átszúrt táj (Bak Rita)
Dal (Kántás Balázs)
Libretto (Bíró József)
I. M. Lou Reed (Patti Smith)
Sebaj (Őszi Róbert)

MANÉZS 30

Szín, fény, hangulat (Draskóczi Ágnes)
Csak bocs nincs (Cserhalmi Imre)
Átirat (Nyitrai Kata)
Aszinkron (Tépő Donát)
Féltekék (Rada Livia)
Téboly (Babics Imre)
A kezdetek utcája (Lukács Sándor)
Csokonai Vitéz Mihály: Baráti körben...
(Bolemant László)

LÁTÓTÉR 39

Ilyenek voltunk...

Nyugat Plusz 4.

Független szépirodalmi folyóirat

I. évfolyam 2. szám · 2013 Tél

Fővédnök: Konyári János
Alapító-főszerkesztő: Szabó Zoltán Attila
Lapigazgató: Raffai Ferenc

Művészeti vezető: Kovács Gábor
Olvasószerkesztő: Spangell Péter
Grafika: Kisteleki Dóra
Fotó, montázs, vizuális ötletek:
Bolemant László

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:
Petőcz András (elnök),
Kálly Molnár Péter, Zalán Tibor

Szerkesztőségi e-mail:
happycaroffice@gmail.com

Külön köszönet Juhász Melindának, Miske
Emőnek és Novák Valentinnek.

Felelős kiadó: Major Bt
2083 Solymár, Major utca 29.
Kapcsolat: raffai.f@gmail.com

Az Újnyugatos művészek fogadóórja:
Minden hónap utolsó péntekén 16 órától a
Hadik Kávéház újnyugatos törzsasztalánál,
az emeleten.

A Nyugat Ma első száma
2010. október 23-án jelent meg.
© Szabó Zoltán Attila
Az Újnyugat Irodalmi Kör alapítása:
2012. november 12.

Nyomdai munkák:
Underground Kiadó és Terjesztő Kft
1137 Budapest, Carl Lutz rakpart 6.

Terjesztés: Lapker Zrt.
1097 Budapest, Táblás u. 32.

Kiemelt alternatív terjesztési pontok:
Alexandra-könyvesboltok, Hadik Kávéház,
Írók Boltja, Nádor Kávéház, Anima
könyvesboltok, Könyvtündér internetes
könyváruház.

**Terjesztéssel kapcsolatos egyéb
információ:**
happycaroffice@gmail.com
raffai.f@gmail.com
HU ISSN 2064-2458

Tisztelt Olvasó!

2014-ben negyedéves megjelenéseket tervezünk (február, május, szeptember, november). Az egyes lapszámok a kereskedelmi áruhelyeken változatlanul elérhetőek lesznek, ezzel együtt lehetővé tesszük az éves előfizetést is.

Az éves előfizetési díj várhatóan 3000 forint lesz. Egy lapszám ára 2014-ben is 850 forint marad. (Ez és az előfizetési díj azonban módosulhat a kulturális szférát és/vagy a médiapiacot esetleg érintő, januártól életbe lépő törvényi változások miatt.)

Az előfizetésről a következő email-címen lehet érdeklődni:
nyugatplusz2012@gmail.com

Kéziratot nem őrzünk és nem küldünk vissza. A folyóiratban megjelentetett művek csak a szerző, illetve a kiadó írásbeli engedélyével sokszorosíthatók. Ez a nyilatkozat a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 36. § (2) bekezdésében foglaltak szerint tiltó nyilatkozatnak minősül.

KÉRINGER GÁBOR

Ivónóta

Ej-haj denevér,
Sánta kutya, vak egér,
Üres hordó alja!

Fönt a csizma,
Lent az abrosz,
Jól figyelj, hogy kitől lopkodsz!

Jobbra tuskó,
Balra cölöp,
Mindegy is, hogy merre köpök!

Erre parlag,
Arra ugar,
Együtt sose lép a magyar!

Kint szép szavak,
Belül semmi,
Nosza, kezdjünk végre inni!

Ej-haj denevér,
Sánta kutya, vak egér,
Üres hordó alja!

Változó idők, Újnyugat, QR-jelenkor

ZALÁN TIBOR
Kikötő

NOVÁK VALENTIN
Vidd át!

LOU REED 1942–2013
Heroin

Versfelhő
BOLEMANT LÁSZLÓ

BOLYHOS
PÁLINKA

Minden cseppjében gyümölcs

The advertisement shows a distillery with large copper stills on the left and five bottles of Bolyhos Pálinka on the right. The bottles are labeled with different fruit flavors: Cigányfűzöld, Vánoskő, Szőlő, Sárga, and Füge. The background features a yellow building with a red roof.

DEBRECZENY GYÖRGY
Hétfő délelőtti egyperces
sorok (I-XXXIII.)

*Montázs Weöres Sándor Vasárnapi egyperces:
Egysoros versek c. verséből*

Igazán jóllakni a mosollyal lehet.
Az ebéd emléke madárrá avat.
Csak liliomszörnye vagy magadnak.
A dal tojáséj.
Remetepehely.
Sugárbál.
Áldott a sírásó felesége.
Vajudik az árnyék a sötétségben.
Órült lábunkat vinni.
Szemednek szegezett meztelenség.
Tetteid medre: csillagok kerete.
A dolgok árnyéka koporsó.
Isten szakálla a te fejeddel ítél rólad.
Minden fűszál szőnyegevő.
Istent látjuk az ürességben.
Saját szemünk a fény a lámpában.
A mindenség lámpa a fényben.
A szemedben fészkel életed.
Bolondot faragsz magadból.
A világ a jelentől részeg.
Kolduskirályország.
Halhatatlan, mint a csontaratás.
Isten benned: lándzsa.
Isten rajtad: hiány teste.
Végtelen könny: végtelen víz.
Férgek viselik a jelen illatát.
Tigris fejével alszik a bölcs.
A szépség alakja: a jövő.
Szárnysötét húsvetés a múlt sajátja.
A termékenység jószágos féreg.
Az eleven mind Jason-i szántás.
Akinek van valamije, férgeket eszik.
Meddő igazság az ismeret.

KEÖMLEY ANNA

Pezsgő és kanapé

A kezében tartott szemetes zsák lassan megtelt a kocsiban széthajigált papír zsebkendők, ásványvizes flakonok, rágógumis papírok és ósrégi parkoló cédulák tömegével. A hátsó ülések közötti résekből évszázados kekszmaradványok, a gumiszőnyegek alól pedig a tava-lyi útjukon használt térképek és prospektusok darabokra szakadt foszlányai kerültek elő.

Még egyszer körülnézett, aztán a jól végzett munka tudatával kinyitotta az ajtót, és kiszállt a kocsiból. Az autósor jó negyed órája egy centit sem haladt előre. Úgy tűnt, valami gond adódhatott elől egy piros Suzukival, mert az összes határór odasereglett, és egymás szavába vágva győzködtek egymást az igazukról. Géza autója a tizedik volt a sorban, ezért úgy érezte, bőven van ideje megszabadulni a gondosan összegyűjtött szeméttől. Körülnézett, és pár pillanat múlva határozott léptekkel elindult a legközelebbi gyűjtő konténer felé.

– Ha bárki megkérdezi, hova mész, mondd, hogy a szemetest keresed! – csattant fel a háta mögül nagybátyja zengő baritonja. Géza összszerezte. Teste a rég nem hallott hang hatására megfeszült, szíve vadul kalapálni kezdett. A nagybácsi, vagy, ahogy hajdanvolt vörös hajkoronája miatt a barátai neveztek, Cinóber, három éve hunyt el, de ez a közös kalandozásaik alatt oly gyakran hallott mondat örök életre belé ivódott.

***

Első koccintás

Géza tizenöt éves volt, amikor először látogathatta meg egyedül az akkor épp Belgiumban élő nagybátyját. Addig is mentek szinte minden nyáron a szüleivel és a két öccsével, de az más volt. A jó előre megszervezett, pontos menetrend szerint zajló, háromévente turistaútlevelel, a közbeeső két évben pedig látogató útlevelel lebonyolított utazások édesapjuk precizitását dicsérték. A program mindig kiszámítható volt, az útvonal pedig átgondolt és racionális, amelyen szinte grammra adagolva váltogatták egymást a három fiú adott korának megfelelő kul-

turális és szórakoztató nevezetességek. Az öreg barna Wartburg belső terének és tetőcsomagartójának harminc napra elegendő élelemmel való felpakolásáért az édesanyjuk volt a felelős, aki-nek mindig sikerült még a huszonkilencedik napon is elővarázsolnia valahonnan egy-egy pilótakekszet az éppen hisztiző egyik vagy másik gézengúz elhallgattatására.

Azon a jó harminc évvel ezelőtti nyáron azonban minden más volt. Cinóber élete pontosan az ellentéte volt mindannak, amit Géza addig a saját családjában tapasztalt. A nagybátyjával kettesben eltöltött pár hét nélkülözött minden szervezetséget és kiszámíthatóságot, az események váratlanul, már-már kaotikus összevisszaságban követték egymást, ami néha ijesztő volt ugyan, de semmiképp sem unalmas. Pont egy olyan kamasz fiúnak való, mint amilyen Géza volt. Azon a nyáron megcsapta a szabadság szele, és az első elfogyasztott Courvoisier utóhatása.

Második koccintás

Cinóber a forradalom után egy sajnálatos bal eset következtében döntött úgy, hogy végleg elhagyja az országot. Épp hazafelé igyekezett a gimnáziumból, amikor sípcsonton találta egy kóbor lövedék. Zabolázhatatlan, a kötöttségektől mindig menekülő természete nem csak a túl sok szabályt tűrte rosszul, hanem az erőszak legcsekélyebb megnyilvánulását is. Így volt ez a hétköznapiokban is, amiért a szigorú erkölcsi értékeket valló és képviselő, mindig makulátlan tisztességű édesapjával gyakran keveredett komoly konfliktusba. Két hét múlva már az Ausztriába tartó vonaton ült. Tizenhét éves volt ekkor. A gondviselés egészen Belgiumig sodorta, ahol az egyik nagyváros műszaki egyetemén az érettségi bizonyítványának meglétét firtató kérdésre Cinóber gondolkodás nélkül vágta rá a választ: „Persze, hogy megvan! De csak nem akarnak visszaküldeni a harcmezőre, hogy idehozzam?!” A felvételi bizottság zord tagjainak arcán enyhülni látszott a szigor, és sűrű bocsá- natkérések közepette aláírták a hős forradalmár felvételi kérelmét a gépészmérnöki karra. Való-

szerűleg nem ő volt az egyetlen mérnök Európa szerte, aki érettségi nélkül jutott diplomához akkoriban. Az egyik vezető német autógyár főmérnöki tisztségében kétgyermekes apaként eltöltött dicsőséges másfél évtized után azonban kezdte fojtogatónak érezni a munkahelyi, családi és házassági kötöttségeket, ezért úgy döntött, szép sorjában kilép mindegyikből. A búcsúleveléhez mellékelte első osztályú Beaujolais Nouveau, nem biztos, hogy kárpótolta gyermekei anyját a később egyre gyakrabban el-elmaradó tartásdíjakért. A válás után építési vállalkozó lett, és szabad szelleme immár gond nélkül szárnyalhatott keresztül-kasul Európa különböző országainak asszonyai és adótörvényei között.

Harmadik koccintás

Cinóber nagy kanállal habzsolta az életet. Nem léteztek számára tabuk és zárt ajtók. Hajszolta az élvezeteket. Arra a bizonyos párizsi nemzetközi konferenciára sem azért jelentkezett, hogy a tudomány oltárán áldozzon, hanem mert felkeltette a kíváncsiságát a szakmai előadások, kávé- és ebédszünetek között megbúvó egyik programpontra: „18:30 Champagne et Canapés”. Pezsgő és kanapé! Ezt nem hagyhatja ki! Alig tudta leplezni csalódottságát, amikor a jelzett időben csábos öltözetű leányzók helyett fehér galléros, fekete mellényes pincérek sorakoztak fel az előadóterem falai mentén, kezükben pezsgőspoharakkal és mini szendvicsekkel telezsúfolt óriási tálcákkal. Nem volt kérdés, hogy hézagos franciatudása némi fejlesztésre szorul.

Negyedik koccintás

Géza Párizsban szállt le a repülőről. Apja még Ferihegyen ellátta az utolsó intelmekkel, és százszor a fejébe verte, hogy el ne mozduljon az Orly repülőtér információs pultjától, mert Cinóber pontban háromkor ott lesz érte. „Tudom, fiam, hogy a géped már egykor leszáll, de a nagybátyád dolgozik, nem tud korábban érte menni. Várd türelemmel! És vigyázz a bőröndödre!” Fél négykor még türelmes volt, sőt négykor és fél ötkor is, de ötkor már kezdett nyugtalanzkodni, fél hatkor pedig már mutatkozni kezdtek a pánik első jelei, úgy mint hidegrázás, verejtékezés, hasgörcs, émelygés és homályos látás. Cinóber hat óra tizenháromkor viharzott be. „Na, mi van, töki, mehe-

tünk? Szedd a lábad, pörög a parkolóóra! Tudsz csempézni?”

Az aprócska párizsi lakás fürdőszobájában, ahová egy óra múlva megérkeztek, térdig ért a silt. A tulajdonos, a szintén igen aprócska, de annál nagyobb hangú, és igen harcias idős hölgy másnap déli tizenkét órakor kívánt visszaköltözni a pepecre csinosított otthonába, és ez már a harmadik elhalasztott határidő volt. „Csempézni?!” Géza életében nem látott csempét dobozban. „Semmi gond, megmutatom.” És már fenn is volt kettő a falon. „Most el kell rohannom anyagért. Fél óra múlva itt vagyok. Ja, és fúgázd is ki!” Az éjjélkor visszatérő Cinóbert egy az üres csempés dobozokra boruló, mélyen hortyogó kamasz fiú látványa fogadta, akinek jobb keze óvón nyugodott a több centis porréteg alatt alig felismerhető bőröndjén. A fürdőszoba falán vidám keszekerzsaságban hullámoztak a csempék. Hogy mivel vette le Cinóber harmadszor is az idős mádámot a lábáról, senki sem értette. Az biztos, hogy két nap múlva a legnagyobb egyetértésben váltak el, és a komódon az üres Cointreau-s üveg és a két likőrös pohár mellett még sokáig ott virított

A MÚLT ÁRNYAI (Miske Emő alkotása)

egy szál vörös rózsza, amelyek mind a késedelmes csempézés okozta kényelmetlenségért hivatottak vigaszul szolgálni.

Ötödik koccintás

„Ma elugrunk a teherautómért. Nincs messze, pár óra alatt megjárjuk.” Cinóber Renault-ja vígan falta a kilométereket a francia autópályán, amelyről a szerviz utakra letérve, valahogy mindig sikerült kikerülniük a fizető kapukat, hogy pár kilométerrel később úttalan utakon át újra visszaevickéljenek az autópályára. Csak egyszer vétette el az utolsó menekülési lehetőséget, ezért nem volt más választása, beletaposott a gázba, és elviharzott a bodegában ülő pénzszedő úriember szeme előtt. „Pardon, Monsieur!” Cinóber nem volt híve az efféle drasztikus megoldásoknak, de nem tehetett mást, hiszen az értelmetlen pénzszorást mindennél jobban rühellte. „Visszafelé te vezeted a Renault-t, töki. Itt a jogsid, ugye?” Gézának nem-hogy jogsija nem volt, de a Wartburgjukat is csak egyetlen egyszer vezette, egy vasárnap délután a Centrum Áruház üres parkolójában, amikor apja megengedte, hogy a felfestett vonalak között gyakoroljon egy kicsit. „Semmi gond. Van egy órád, hogy megtanulj.” Ezzel átadta a volánt. És Géza megtanult vezetni. A nap végén a sokkot egy üveg Bordeaux-ival mosták le.

Hatodik koccintás

Egy másik alkalommal Cinóber hirtelen mindent elsöprő, csillapíthatatlan vágyat érzett sze-

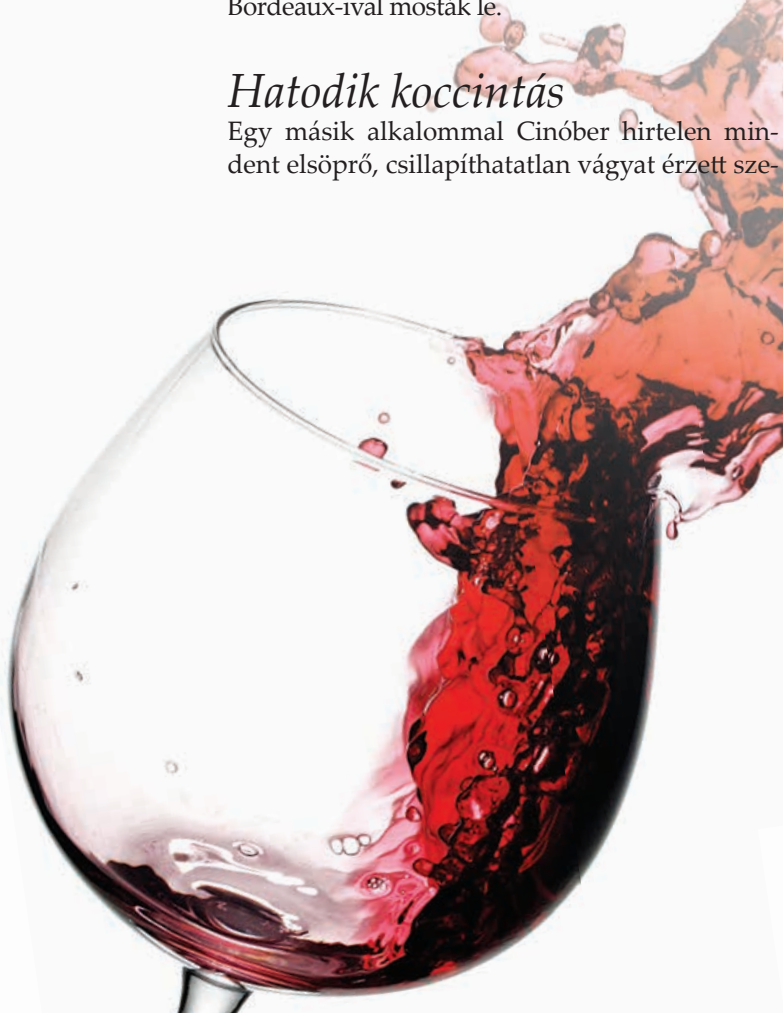
retett gyermekei meglátogatására, és ehhez sürgősen át kellett ugraniuk Belgiumba. Valójában volt feleségét szerette volna kárpótolni egy üveg St. Remy Napoleon-nal a közel féléves tartásdíj elmaradásért, és ehhez kitűnő alkalom kínálkozott az asszony születésnapján. „Fogd az útleveled, töki, mindjárt a határon vagyunk!” – mondta Gézának a határhoz közeledve. Ez rendben is lett volna, csak egyetlen dolog hibádzott: a fiúnak nem volt belga vízuma. „Semmi gond, megmondom, mit fogsz tenni: fogod ezt a szemetes zsákot, telepakolod szeméttel, és elindulsz vele szépen gyalog a kocsisor mellett a határ felé. Ha bárki megkérdezi, hova mész, azt mondd, a szemetest keresed.” Így sétált át Géza Franciaországból Belgiumba egy zsák szeméttel a kezében 1979 nyarán.

Búcsúpohár

Cinóber tudta, hogy nem kéne felmásznia arra a létrára. Már hetek óta kivonta a forgalomból. A rozoga, foghíjas szerkezet kissé sértődötten vette tudomásul mellőzöttségét, és árván rozsdállott a többi hasznavehetetlen lom és építési törmelék között, várva, hogy a másnapra rendelt konténer végső nyughelyére, a területileg illetékes inert hulladék lerakatra szállítsa. Amikor Cinóber mégis újra elővette, és az eldugult ereszcsonakra kitisztításához a ház falának támasztotta, szívét elöntötte a büszkeség: Lám-lám, mégiscsak szükség van rá! A zuhanás után földbe csapódva, Cinóber nem érzett fájdalmat, inkább meglepve vette tudomásul, hogy igaza volt a fiának, amikor valósággal megtiltotta neki, hogy még egyszer felmásszon erre a létrára. Aztán becsukta a szemét. Három hónapig volt kómában. Novemberben halt meg.

***

A kis piros Suzuki a sor elején még mindig nem mozdult. Az autósor időközben kilométeresre duzzadt, és az utasok, akiknek már az is próbára tette a türelmüket, hogy ezen a határon a rendszerváltás óta eltelt közel húsz év ellenére, mind a mai napig meg kell állni útlevél ellenőrzés miatt, dühödt túlkölésbe kezdtek. Géza mintha álomból ébredne, összerezzen a zajra. Pillantása a kezében tartott zacskóra esett. Lelki szemei előtt Cinóber cinkos, biztató tekintete villant fel. Megfordult, vetett egy végső búcsúpillantást a hátrahagyott autójára, aztán folytatta útját a határ felé. Kereste a szemetest.

SCHWALM ZOLTÁN

Az elmaradt Majális

A havi fixe megvan
nem is vágyik többre
a gyermekkori álmok rég a falnak lökve
haszontalan kacattá aljasult a hite
ha a tankja tele
az erkölcs minek ide?

Ha a havi fixe megvan
– nem sok, nem kevés –
nem gondol a múltra
(az apja igazára)
csak a maga malmára
a semmibe tákolt önhitt egopajtára.

Olcsón adja magát
diszkontéletet él
azt képzei gazdag
pedig végtelenül szegény.

A havi fixért cserébe
vígán lemegy hídba
főnökének pitiz
majd a fészbukon szidja.

Élete végtelen lájk
hamis mű-élvezet
kiáltó kérdőjel egy vak érintőképernyőn
satnya makimajom-igyekezet.

Olcsón adja magát
a család is csak álca
ha roskad a tálca
büszke felsőbbrendű önmagára.

A koldust kerüli
vesztesnek tartja
nem ad aprót soha
mert az is csak egy marha
aki az utcán szédeleg.
Hadd dögöljön szegény!
– mormolja magában
de ha kérdik mit érez
műkönnyeket csorgat a zsebkendő sarkába.

A havi fixe megvan
hát szorítja a székét
szolgává alázták
de nem érzi a vesztét
pénzét átutalják
ha megint eleget nyelt
bónuszt is kaphat –
látszatsikert.

A havi fix kötelez
nincs igény a másra
egy emberibb világra –
erkölcsre
kultúrára.

Robotrajok
humanoidok
íróasztal mögött bomló elmék
felpumpált szájak
hiénák és árnyak
amerre csak nézel.
A pokol.

A vak düh
gyomnövényei
uralják
a valaha Majális ábrázoló
buján zöld tájat.
Oda a káprázat.
Marad a havi fix...

PETŐCZ ANDRÁS

Az út vége

Mennyire erős a félelem bennünk! A szorongás a múltunktól, mindattól, ami már megtörtént, és a szorongás a jövőnkől is. Mindattól, ami még megtörténhet. Emlékeink nem hagynak nyugodni. Újból és újból megjelennek, álmokká és látomásokká lényegülnek át, amelyek folyton-folyvást megzavarják nyugalmunkat, mindennapjainkat.

Nem tudhatjuk, hogy a látomásokban mennyi a valóság, és mennyi a képzelet különös játéka. Ahogy múlik az idő, egyre bizonytalanabb vagyok, és ma már egyáltalán nem tudom megmagyarázni, mi is történt akkor. Egyáltalán, megtörtént-e mindaz, amiről a továbbiakban szólok? Valóban a legfőbb, mondhatni halálos ellenségem, Disgustoso R. elhízott disznófejét láttam egy pillanatra farkasfőből emberarcba átváltani? Avagy mindez csak a felfokozott hangulat eredménye, illetve következménye lett volna?

Tény, hogy az emlékeim, avagy a látomás emlékei végigkísérik az egész életemet, attól a pillanattól kezdve.

Tény, hogy nem tudok szabadulni mindattól, amit láttam, vagy amit látni véltem. Éjjelente újból és újból felriadok, nézek bele szobám sűrű sötétségébe, és remegek a félelemtől.

Tény, hogy hajnalonta izzadságban fűrdve ébredek fel, és a szívem olyan iszonyatos ritmusban dobog, mintha valami elől menekülnöm kellene.

És látom mindazt, ami történt, vagy mindazt, amiről azt hiszem, hogy megtörtént. Emlékszem, ahogy az a pók a csápjaival megragadta a második farkas lábát. És ahogy a magasba emelte az egész állatot, majd a mamutfenyő törzséhez csapta.

És emlékszem a jalkiáltásra, és emlékszem a farkas üvegesedő tekintetére.

És valóban, egy pillanatra mintha Disgustoso R. szemét láttam volna. És az ő elhízott, állatias fejét.

És emlékszem, hogy aztán már csak a vért láttam, a farkas koponyáját, ahogy kettéválik. És aztán már azt sem.

És emlékszem, ahogy eltűnt a semmiben az a test. A farkas félig emberré lett teste. Egészen egyszerűen elenyészett.

*

Történetem, illetve történetünk végére érkeztem. Hogy hogyan is fejeződött be az utunk az Egészen Kicsi Kis Létezővel? Kérdés, hogy befejeződhet-e bármilyen utazás valaha is? Elmondhatjuk-e magunkról, hogy „igen, most utam végére értem”? Vagy fogalmazzunk inkább így: „minden nap egy utazás, és a nap végén már az újabb utazás kezdődik el”? És, ha az újabb utazás elkezdődik, akkor ez azt is jelenti, hogy vajon az előző véget ért? Vagy az újabb utazás csupán folytatása az előzőnek, és valójában soha nincsen vége semmilyen útnak?

Kérdések, amelyekre nagyon nehéz választ találni.

Az Új Világban, az Ígéret Földjén megleltük végre a helyünket, bárha ez nem volt könnyű feladat az első napokban. Bármerre is mentünk, olyan volt minden, mint egykoron, ama különös városkában, a kicsiny kis emberek, a picurkák között.

Arról az utamról korábban már részletesen beszámoltam.

Mondhatnám úgy is, itt, ebben az új világban minden tökéletes, és mégis, minden kicsit furcsa is volt, szokatlan és különös. De, azt hiszem, az Egészen Kicsi Kis Létező valóban boldog és nyugodt volt ekkoriban, az Ígéret Földjén, és ennek köszönhetően én is az voltam.

Különbö is, angyalok kísérték végig bennünket, bármerre is jártunk.

*

Igen, az első reggelen már ott volt az angyal.

Ott állt a szobámban.

Fehér ruhába öltözött angyal volt ez az angyal, nagyon hasonlatos ahhoz az egykori látogatóhoz, akivel firenzei műhelyemben is találkoztam. Az akkori különös látogató volt az, aki annak idején azt javasolta nekem, hogy menjek el Livornóba, fesse meg a fényjátékát a hullámokon, valamint fogadjam el Isten ajándékát.

Livornóban, éppen ennek a javaslatnak köszönhetően, aztán találkozhattam az Egészen Kicsi Kis Létezővel is, aki a társam lett utazásaimban.

De ezt már elmeséltem.

Az Új Világban aztán egy csendes, földszintes faházban béreltünk szobát, nem messze attól a ki-

kötőtől, ahova a szakállas hollandus hajóskapitánynak köszönhetően érkeztünk meg, végtelennek tűnő, hosszú út után.

Nem voltunk gazdagok akkoriban sem, így komolyabb szállásra nem tellett. De ez a viszonylag szegényes otthon az első napokban tökéletesen megfelelt a számunkra.

Emlékszem, a legelső éjszakát a földön fekve töltöttük el az Egészen Kicsi Kis Létezővel, még ágyunk sem volt, sőt, tulajdonképpen még pokrócunk sem. Egyetlen kicsiny kis takarónk volt, arra az Egészen Kicsi Kis Létező a kedvenc barátját, a plüssből készült Bongó kutyát fektette le, mondván, hogy ő neki aztán úgy igazán pihenésre van szüksége a hosszú út után.

Így telt el az első éjszaka.

Másnap pedig, amikor felébredtem, már ott is volt az angyal. Kinyitottam a szemem, és megláttam hófehér ruháját.

Aztán az arcát is megpillantottam.

Igen, nagyon hasonlított a firenzei látogatómhoz, de, azt hiszem, mégsem ő volt az.

Utólag belegondolva, úgy érzem, meg kellett volna ijednem. Egy idegen látogató, reggel, a frissen bérelt szobában!, mégiscsak furcsa.

Valahogy mégsem ijedtem meg. Néztem a látogató fehér ruháját, és tudtam, hogy csakis a segítségünkre lehet. Valahogy tudtam, hogy a jelenléte jót jelent nekünk.

– Felébredtél? – kérdezte a látogató. – És? Jól aludtál? Ez az első reggeled, itt, az Új Világban. Tehát: sikeres reggelt! Jó reggelt, Barátom!

Úgy véltem, nem válaszolhatok.

Tulajdonképpen, mit is lehet egy angyalnak mondani? Egy fehér ruhás, vagy inkább fehér leples látogatónak? Most mondjam én is azt neki, hogy „jó reggelt, Barátom”? Vajon az angyalok is alszanak? Olykor, olykor?

Ilyesmi járt az eszemben, amikor ismét megszólalt a látogató. Mert megszólalt újból, és láthatóan nem várt választ a kérdéseire:

– Utazásod Isten ajándékával még nem ért véget. És nem is fog véget érni egyhamar. Újabb és újabb kalandok várnak rátok. Ahhoz, hogy biztonságban tudd magadat és a társadat, először is pénzre van szükséged. De ahhoz, hogy pénzt keress, dolgoznod kell. Festő vagy, vagyis művész. Indulj, és fessd meg azokat az óriási fákat, amelyekről orchideák csüngenek alá. A világ legnagyobb fáit fessd meg nekünk, és a képeket add el azon a vásáron, amely minden vasárnap itt van, ebben a városban, ennek a városnak a kikötőjében. Legyél újra művész, fe-

lejtsd el a múltadat, szerezz új híveket magadnak. Ne is említsd meg többet azokat az embereket, akik ártottak neked, a nevüket se vedd a szádra soha többet. Menj, és fessd meg az isteni erdőt, az isteni fákat, és mutasd meg mindenkinek, hogy te vagy a legjobb, mindazok közül, akiket magad mögött hagytál! Ezt tanácsolom neked. Menj, és fessd meg az isteni fákat! Menj, és fessd meg!

Hallottam az angyal szavát, akinek a hangja kísértetiesen hasonlított a korábbi, firenzei látogatóm hangjához. És közben néztem, néztem őt is, a hang tulajdonosát, néztem, és egyszerre csak már nem láttam. Szinte észrevétlenül tűnt el a szemem elől.

De a hangját, ha távolról is, újra hallottam:

– Ne feledd, tudom a te dolgaidat, a te fáradtságodat és türeseedet, és hogy a gonoszokat nem szenvedheted, és megkísértetted azokat, akik apostoloknak mondják magokat, holott nem azok, és hazugoknak találtad őket. És tudom azt, hogy terhet viseltél, és béketűró vagy, és a nevemért fáradtoztál, és nem fáradtál el. Tudom mindezt. És azt mondom, cselekedd, amit kérek tőled, és meglesz a jutalmad...

Ekkorra már egyre halkabban hallottam a fehér ruhás látogatóm hangját. És, mintha már nem is hallottam volna. Mintha meg sem történt volna ez

Miske Emő – Elérhetetlen

Mesebeszéd

a találkozás, igen, az is lehet, hogy csak álmodtam mindezt. Hiszen nyitott szemmel is lehet álmodni!, ezt mondták egykor a régi bölcsek.

És ráadásul egyszerre csak azt éreztem, hogy kinyitom a szemem! És valóban, akkor már nem láttam semmit és senkit. De a látogatóm, az angyal szavai továbbra is ott visszhangzottak a fülemben.

Tény, hogy semmit sem tudtam semmiről akkoriban még. Hiszen nagyon is új volt nekem ez az „Új Világ”, ahogy emlegetni szokták. Nem tudtam, mit jelent az, hogy „isteni erdő”.

De a jó sorsom, vagy az ismeretlen angyal ismét a segítségemre sietett. Néhány nap múlva a kikötőben sétálgatva tudtam meg, hogy expedíció indul a kontinens belsejébe, az ember által érintetlen világba, ahol, ahogy mesélték, különleges lények élnek, különleges növények között. És ráadásul azt is sikerült kiderítenem, hogy van egy aranyásáson meggazdagodott vállalkozó, aki olyan rajzolókat keres, aki elkísérné őt, hogy papíron, táblaképeken jelenítse meg neki mindazt, amit feltehetően láthatunk majd a számunkra még olyannyira ismeretlen világban.

Rögtön jelentkeztem is a feladatra az ismert aranyásónál, aki persze már nem volt aranyás, sokkal inkább az egyik leggazdagabb mecénása lett ennek az új földrésznek.

Hála a sokak által ismert és elismert firenzei festő iskola hírének, fel is fogadott engem, mert, ahogy mondogatta, neki szüksége van valamiféle képanyagra arról, amit látni fog, hogy meg tudja majd mutatni az összes különlegességet mindazoknak, akik nem kísérelték el őt.

*

Hosszú lenne elmesélni mindent, hogyan is jutottunk el egészen addig a természeti jelenségig, amit az itteniek mammutfenyőeknek hívnak, vagyis arra a területre, amit a mammutfenyők hegységeként emlegetnek. Hogyan is vezettek végig minket vakmerő barátaink, sokszor a természet erőivel, néha pedig barátságosan bennszülöttekkel hadakozva.

Hetekig tartott az út.

Az Egészen Kicsi Kis Létező különösebben nem panaszkodott az út során. Egyszer mondta azt, miközben sátrunkban álomra hajtottuk a fejünket, kissé talán méltatlankodva, hogy „azért a picurkák között jobban éreztem magam”.

És én csak néztem őt, kissé szomorúan, aztán azt mondtam:

– Pénzt kell keresnem, hogy megéljünk. Festő vagyok, tehát festek és rajzolok. Ez a munkám. Most ezt fizetik meg, ezt kell csinálnom.

– Tudom, tudom – válaszolta az Egészen Kicsi Kis Létező. – De jobb volt a picurkák között. Azok aranyosak voltak, itt meg örökké csak ez az erdő, az óriási fenyők, meg a különböző vadállatok. Nem érzem magam biztonságban.

– Már nem megyünk messzire. Hiszen itt vagyunk a mammutfenyők között, ez volt az utunk célja. Ezekről a fákról kell készítenem néhány rajzot, utána, ezt mondták a mai nap azok, akik kísérek minket, visszaindulunk a városba, ahonnan eljöttünk.

– Igazából nagyon várom, hogy visszamenjünk, valahogy olyan rossz érzéseim vannak – mondta az Egészen Kicsi Kis Létező, és szomorúan lehajtott a fejét.

Aznap aztán nem is beszélgettünk többet. És ami a következő napokban történt, arra igazán nem számíhattunk.

*

Tehát a mammutfenyők között ütöttünk táborot.

Ezek a fenyők akkorák, hogy egészen egyszerűen képtelenség látni a tetejüket. Mondják, akik már vágtak ki ilyen fát, hogy egy-egy hossza akár a 150-200 métert is elérheti, a vastagsága pedig minden egyes fa törzsének akkora, hogy körbejárni is kész fáradság. Tény, hogy döbbenet néztük a társammal ezeket az elképesztően hatalmas növényeket, és magamban arra gondoltam, csak egy félelmetes és rosszkedvű Isten tud ekkora fákat megálmodni.

Mondom, a mammutfenyők között, egy apró tisztáson ütöttünk tanyát. Mintegy hét sátor helyezkedett el, lazán szétszóródva az említett tisztáson. Kísérőink, és a területet felmérő mérnökök, mindannyian más és más feladattal vágtunk neki a félelmetes rengetegnek, hogy felderítsük azt.

Ahogy haladtunk egyre beljebb és beljebb a fák között, néhány óras gyaloglás után már vagy tucatnyi vázlatot készítettem a buja növényzetéről, és a fákon, pontosabban szólva a fák közepétől feljebb elhelyezkedő orchideákról. Az orchideák olyan virágok, amelyek tulajdonképpen egy másik növényen élősöknek, gyökerüket egy-egy idegen fa törzsébe mélyesztik, így szívva magukba a táplálékot.

A gyönyörű virágok és a végtelen magas, vastag törzsű fák valami elképesztő harmóniában élnek együtt, itt, ebben az erdőben.

Vázlataimat nagy sebességgel és azzal az elhatározással készítettem, hogy valóban a lehető leghitelesebben mutatom meg rajzaimon, festményeimben mindazt, amit látok, mindazoknak, akik ezeket a csodákat élőben nem láthatják.

A néhány óras gyaloglás után az egyik fatörzs alá telepedtünk le társammal, az Egészen Kicsi Kis Létezővel, hogy megpihenjünk.

Ekkor pillantottam meg a *phoneutria nigrieventert*.

(Folytatjuk)

Petőcz András sorozatának korábbi megjelenései:

Csoda Livornóban – Nyugat Ma 2010 / 2.

Livorno koldusa – Nyugat Most 2012 / 1.

BABICS IMRE

s pupillám széttár

Elaggott
kutyám hátam mögé tekint
szemembe nézve, át azon.
Állunk a kerek
tó jegén,
alattunk veremelő halak,
s látom, hogy lélekben szalad
igazi gazdája felé már.
– Világod megjutalmazom,
együvé leszünk majd megint
te meg én –
szól az hozzá, s pupillám széttár
egy másik teret...
– De hagyd ott!

– De hagyd ott! –
ismétli számára szagom
s azon át a sok eb-émlék.
Forgunk a világ
kereken,
alattunk kagylók alszanak.
S íme, felvirradt az a nap,
hogy szemem száz s száz csillagon
át egy más valóba tekint,
s van remény:
megnyílik előttem a szint,
hol lényem kutyákból kilát,
mert nekem adja lét-nemlét
e rangot.

KÁNTÁS BALÁZS

Várossanzon

Kiégett villanykörték között
az egész létezés fapados.
Kolduskéz kapkod tárca után –
megragadja, majd a földre rogy.

Kilöttyent sörvilág nyújtózik
szürke, ásító betonon.
Pálcikaalakok futnak szét –
valahol szirénazene szól.

HEGYI BOTOS ATTILA

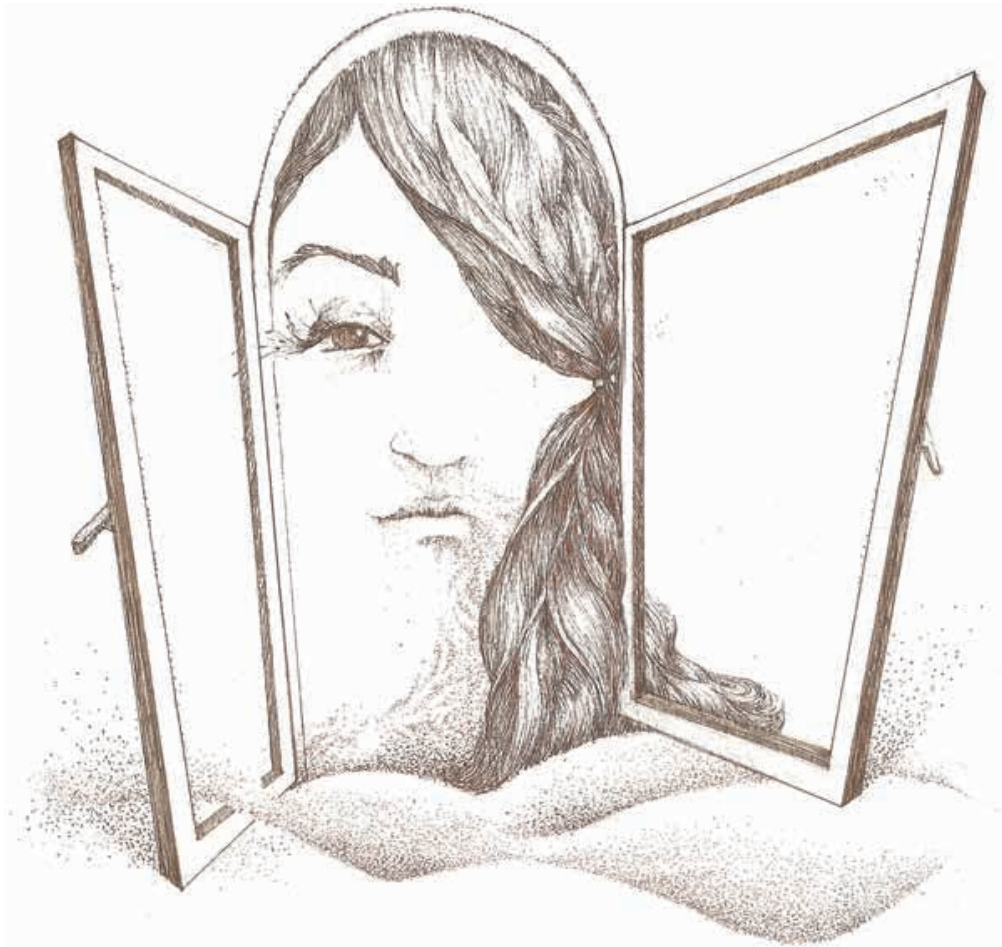
Tündérmese az üvegről

Az ünnepek közeledtével odahúzták elé az asztalt.
Rá az asszony egy antik kerámiátalat rakott.
Bő vízzel, csöpp ecettel.

Alig várta, hogy megérintse a törlővel.
Egyenként, könnyen tűntek a nyomok.
A légyiszok szeplők. A férfi homlokfoltjai.
Legvégül – a tisztító kéz ilyenkor pillanatra mindig megtorpant:
a két apróság, a kíváncsi fiú és a nyughatatlan lány tenyerének nyomai.

Ennél jobban csak azokat a heteket szerette,
amikor a legmagasabban járt a nap. Ahogy csurig töltötte ragyogással.
A fény-részeg ittlétet a be- majd kilépő sugár két törése között.
Az éjjelente belenéző szomorú arcra gondolt.
Végre elneveti magát. Végre
megtörténik a csoda, odalép és –
ez egyszer nem húzza be a függönyt.

Talán benne van a hiba. Hogy itt. Hogy így van.
De a függöny ezúttal is hallgatott.
Aztán már nem látta, csak a fényt. Milliárd sziporkázó szemcsére törni.
Ahogy akkor, réges-rég. Ahogy apró kezek csiklandozzák,
ahogy apró lábak iramodnak rajta
az óceán felé.

BATÁRI GÁBOR

Ádám

In memoriam Nagy László

Te álbárány-szemöldökű,
Kerek e-világ-köldökű,
Halhatatlanság öldökű,
Istennek ne álljál ellent!

Te bűn-pilises üstökű,
Csókos Jehuda püspökű,
Vér-pitymallat früstökű,
Istennek ne álljál ellent!

Arca-veríték gyöngyöző,
Megöl-fa-kertet öntöző,
Ego-szirmokat ön-öző,
Istennek ne álljál ellent!

Édeni törvényt elvető,
Éjbeni mécsset megvető,
Emberi magvat mag-vető,
Kereszttel győzd le az ellent!

Káin bélyegét viselő,
Ősbűn terhétől viselő,
Te minden ó-embernek ős,
Kereszttel győzd le az ellent!

Te új-embernek anti-hős,
Agnosztikusnak mesehős,
Semmirekellő hímsellő,
Mégis Isten-kép-viselő,
Mennyei fülbe ne füllents!

Angyalok között felsülő,
Bal partra tévedett sülő,
Önzésnek trónusán ülő,
Mennyei fülbe ne füllents!

Bűnében meg-megőszülő,
Engedelmetlen összüelő,
Mégsem Bél-pokolban süelő,
Pirulva pörköltet evő,
De menny-vérszívó fi-kullancs.

Édes sárkányfog-vetemény,
„Te Sanyi” a főnyeremény,
Bűnöd eredendő erény,
Te menny-vért szívó szép kullancs.

Ha oda belépsz, van remény:
Ki gazdag, érted lett szegény,
Konok szádban Logosz-lepény,
bor, szög és olaj, napnarancs.

NOVÁK VALENTIN

Vidd át!

Nagy László iszkázi kertjének hangulatában

Szólni kell, muszáj egymáshoz kiáltni,
parolás kezét rossz nyelvvel kiválni –
tündéríti nekünk e globál homály...

Nem visz át senki,
nem visz át,
senki sem visz át.

Itt már mindahány csodafiúszarvas
hiúz arcú, hírnévaggodalmas,
de mindent csömörlő, vízzel kiöntő...

Nem visz át senki,
nem visz át,
senki sem visz át.

Déliabáb lelkünk rezgeti a kétely.
A földszinttől csak centikre is lépj el –
veszett akaratok rángatnak vissza.

Nem visz át senki,
nem visz át,
senki sem visz át.

Rád nehezednek csillagországok.
Áru s árulás – feljelentett bárdok –,
nyitott aktánkban elkent jellemhibák.

Nem visz át senki,
nem visz át,
senki sem visz át.

E kertben felnőni, hazát találni,
hangyavár fokán fakarddal kiállni;
saját magad élni: a legfőbb hőstett...
Önmagad vidd át,
s szívós nemtőket!

Ha az időd, mint rozzant torony, ledűl,
harangzó lelked tudja majd legbelül,
honnán, hová sietsz, s ehhez mit szabad.
Önmagad vidd át,
súlyom tenmagad!

És szállj le ide, hasadt selyemingben,
lemerült léted élni sebesítsen,
fészket inaidból kerekíts nekünk!
Önmagad vidd át,
illó tenmagad...
...velünk...

CZEIZEL ENDRE

A szerző Pfaundler- és Kennedy-díjas orvos-genetikus, a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjének birtokosa. A Magyar Tehetségdöntő Társaság örökös elnöke.

NAGY LÁSZLÓ: „Emberek, mivé lettem! Örömem elvesztettem.”

Nagy László az étellel és a halállal szembenező verseinek írásakor felismerte életünk két legfontosabb értékét. Biológiai halhatatlanságunk zálogát: a szerelmet, amit át kell menteni a túlsó partra. Már csak gyermekeink világra hozatala érdekében is. A Krónika-töredék címen ismert naplójában megfogalmazta az élet másik alapvető követelményét: Csak egészség legyen. Mégis, Nagy László is mindent alárendelt művészi küldetésének, folytatva a magyar költők hagyományos önsors-rontását. Korai halála ennek szomorú bizonyítéka.

„Intellektuális környezetet varázsolt a parasztudvarból”

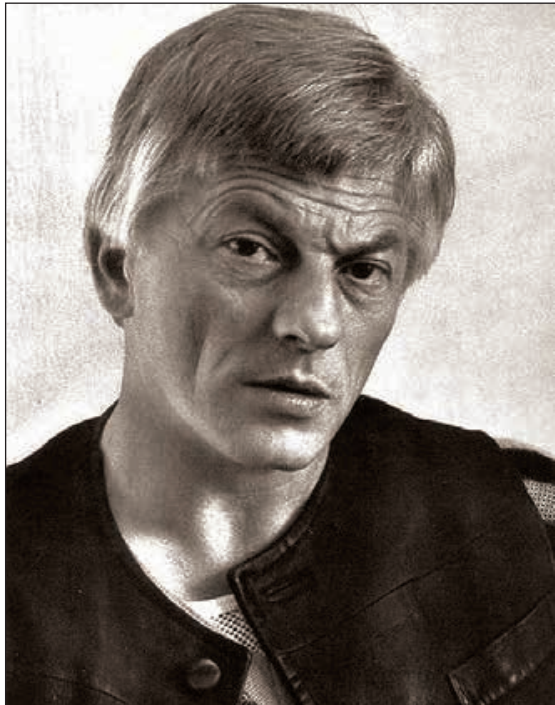
Nagy László szerint ősei között apai dédapja, Nagy Ferenc volt a legemlékezetesebb: *Dédapám, a csodabogár megelőzött mindenképpen. Ő alkotta a vidéknek az első szórórostát, a cséplőgépet. Egyéb különös szerkezeteket is csinált. Értett a fűvekhez, gyógyított embert, állatot. Rengeteg fájó fogat kifordított az ujjával. Tudom, nem vagyok olyan hasznos, mint ő, de tőle kaphattam a legtöbbet.* 1848 őszén gyalogos népfölkelőként úzte az ellenséget Kismartonig. A jobbágyság eltörlésével vált önálló parasztgazdává 1853-ban.

Az ő fia Nagy István, akit Ágh István *emléktelen nagyapjuknak* nevezett, mivel senki sem emlegette. Pedig ő teremtette meg a 24–25 kataszteres birtokot, és építette az új családi házat 1908-ban Iszkán, a falu végén, ahol jelenleg a Nagy László Múzeum található. Hatvanévesen agyvérzésben halt meg a mezőn, munka közben. Korábban feleségül kisszőlősi Németh

Máriát vette, akinek a családban a *rossz nagymama* volt a neve, és 86 éves korában hunyt el. Öt gyermekük született. Közöttük a legkisebb gyermekük volt a költő leendő édesapja: Nagy Béla. Átélt az világháborúk borzalmait, az 1929-es gazdasági világválságot, majd kulákként az ötvenes éveket és 1959-ben a kolhozosítást. Néptanítója biztatására elvégezte a pápai gazdasági iskola téli tanfolyamát, amire csaknem olyan büszke volt, mint az I. világháborúban véghezvitt hőstettere (állítólag ő lőtte le Fiumében az olasz léghajót, de a kitüntetést a hadnagyuk kapta...) Eppen a nagy gazdasági válság idején választották a falu bírójává. később a hitelszövetkezet és a Faluszövetség elnöke, hegybíró volt. Feleségül Vas Erzsébetet vette.

Az anyai ágú katolikus nyáradi Vas rokonság sorsa sokban hasonlított az iszkázi apai ághoz. Vas Erzsébet kilencéves korától apa nélkül maradt, így az általa nagyon remélt továbbtanu-

lásra sem nyílt módja. Apja, Vas Géza a falu első hősi halottjaként esett el 1914. szeptember 8-án Lublinban. Elszegényedtek. Öt gyermekük, köztük Erzsébet felnevelése ezt követően feleségére, Stenger Annára, a jó nagymamára hárult, aki 84 éves korában, rákban halt meg. Ez a nagymama azért is volt jó, mivel több unokája nemcsak nála lakhatott Pápán, de még együtt is tanult velük.

A költő édesapja, Nagy Béla I. világháborús katonáskodása miatt elég későn, 1923. január 2-án vette el a nyáradi Vas Erzsébetet. Nagy László az *Életem* című visszaemlékezésében írta: *Anyámat, a 17 éves Vas Erzsébetet héjagyorsasággal ragadta magához apám, 34 éves korában. A feleség visszaemlékezése szerint: Béla annyira tudott beszélni, hogy milyen jó dolgom lesz, nem köll annyit dolgozni, aztán sokkal többet kellett, mint otthon.* Ráadásul a családi házban velük lakó apai rossz nagymama nemcsak állandóan parancsolgatott neki és minden munkát ráhagyott, hanem még sokat áskálódott is az új asszony ellen.

Négy gyermeket vállaltak, itt csak a két fiúról lesz szó. Második szülöttként Nagy László látta meg a világot. Tizenegy évvel később született Nagy István, aki költőként az Agh István nevet használja.

István költői indulása nem a báty ösztönzésére történt. Ő már 8–9 éves korában írta első verseit az otthon található Petőfi- és Ady-kötetek hatására. Akkor még csak Nagy László rajz- és festő tehetségéről tudott a család, versírásaiba őket sem avatta be. Mégis nagy hatással volt 13 évvel fiatalabb öccsére, erre Agh István így emlékezett: *Lacitól többet tanultam, mint az iskolától. Intellektuális környezetet varázsolt a parasztudvarból...*

„Kardél mellett felnőtt virágszál”

A költő édesapja nyolcvanéves korában halt meg, az erős dohányzás okozta idült hörgőhurut tüdőátulathoz, majd kisvérkőri elégtelenséghez vezetett. Az édesanya, korán felismert magas vérnyomása miatt, gondos diétában és kezelésben részesült. 88 éves korában húgyhólyag-rákot találtak nála, 90 évesen hunyt el.

Nagy László feleségül Szécsi Margitot vette 1952-ben, akinek költeményei ugyancsak a modern magyar líra nagy értékei közé tartoznak. Érvényesült tehát náluk is a párválasztás szabálya: „hasonló hasonlót választ”. Mindketten küldetésüknek rendelték alá életüket, így szokásos háztartást nem vezettek, amely kedvőtlenül befolyásolta Nagy László egészségét. Szécsi Margit 1990. december 7-én, 62 éves korában, fehérvérűségben halt meg.

Kapcsolatuknak Nagy László versben is emléket állított:

*Jártam én koromban, hóban,
húzott az álom.
Mást kerestem s mellém te álltál,
kardél mellett felnőtt virágszál,
sebzett virágom...*

*Köröttem kusza az élet,
kusza a sorsom.
Vértezz hittel, hűséggel állig,
akkor én a haláloságyig
beléd fogódom.*

(Jártam én koromban, hóban, 1952–54)

1953-ban született egyetlen gyermekük, András. Később Nagy László versben is megfogalmazta az egyik szülő keservét:

*Sodrában panaszt is hordozzon az ének,
mert ha erős voltam s volt magom tömérdek:
milliom fiacskát mért nem csinálhattam!*

Nagy András kiskorában anyai nagyszülei nevelték, majd az Iparművészeti Főiskolát végezte el, grafikus és könyvművész lett. A Helikon Kiadó szerkesztőjeként számos Szép könyv-díj nyertese a '90-es években, sőt az Év Tipográfusa kitüntetés is megkapta. András tehát örökölte apja képzőművész talentumát, hiszen Nagy László képversei is iskolát teremtettek.

A családfa-elemzés szerint Nagy László kivételes költő-talentuma sem szülein, sem fiában nem mutatkozott meg. Az iskoláztatás hiánya és általában a paraszti életmód e tehetség kibontakoztatására nem is igen kínált lehetőséget. Ugyanakkor olyan veleszületett adottságról van szó, amely a rigmuscsinálás révén a falusi közösségekben is ismertté válhat. A Nagy és Vas családban ilyenről azonban nem tudtak. Így László költő-géniuszága követi a gejzír-modellt: a semmiből jött, az egekbe tört, majd a semmibe (pontosabban az átlagosba) tért vissza. Testvérei közül egyben azonban ismételen jelentkezett a költői talentum, Ágh István költészete ennek szemléletes bizonyítéka.

A gejzír-modell

Az emberek 23 kromoszómapárjában mintegy 25 000 génpár van, és ezeken belül átlagosan 5 hibás és 5 szokatlan gént hordoznak, amely lappang bennük. A kivételes költő tehetségért felelős gének a szokatlanok közé sorolhatók. Így átlagosan minden 5000. szülőpár lehet olyan, akik ezt a szokatlan gént ugyanazon a kromoszóma-helyen hordozzák. Az ő gyermekeiben e gének összetalálkozására 25 százalékos az esély, erre példa Nagy László és Ágh István költői talentuma. Kutatásaim szerint azonban a magyar költő-géniuszok fivérei közül nem minden 4. lett kivételes költő talentum. Azért csak a fiútestvéreket említem, mert a korábbi évszázadokban a

nők a tradicionális anya-szerep, vagyis átlagosan 11 gyermek világra hozatala és felnevelése mellett, nem igen voltak képesek kivételes tehetségük valóra váltására. Ráadásul sok költő-géniuszok nem is volt fivére, elég József Attilára, Pilinszky Jánosra vagy Weöres Sándorra utalni.

A specifikus költői tehetség, majd talentum mellett a géniuszok kritériuma a kreativitás, Bolyai János szavaival: „az új világ teremtésének” képessége. Hiszen Vörösmarty, Petőfi, Ady Endre és a többi költő-géniusz verseit a költészetet szerető és ismerő emberek, nevük aláírása nélkül is felismerik. A kreativitási adottságért azonban egy másik kromoszóma-hely génei felelősek, és e génpárnak már egyik tagja is képes érvényesíteni hatását...

Káromkodásból katedrális

Nagy László életműve, a „katedrális”, káromkodásból is építkezett, mivel életét beárnyékolta két szerencsétlenség. A költő az első, 1937. évi sorsfordító eseményre így emlékezett *Életem* című írásában: *1935 augusztusában... végzetesen nagy láz jött rám a réten (mivel a pásztorkodás kitöltötte egész nyaramat). A láz, majd hideglelés ott lept meg a réten őrzés közben. Délben már nem ettem, a mákgubós zsákra dőltem és félrebeszéltem. Bal lábam is nagyon fájt. Csak napok múlva hívtak orvost. Ő megvádolt, hogy zöld almát ettem. Izzasztást ajánlott, vasbort írt receptre. Tíz napig izzasztott anyám, vizet nem adtak. Csak ritkán voltam észnél a láztól. A pápai doktorok levágták volna a lábam. Rokonunk, aki ott lakott, autót szerzett. Pest fele egy*

Nagy László 1952-ben vette feleségül Szécsi Margitot

csárdánál apám hozott egy hideg fröccsöt, különben meghaltam volna. Verebély-klinika, éjszaka, főzik a műszereket. Lekötnek, éteres kosár alatt számoltatnak. Reggel fölébredve tapasztalom, hogy megvan a lábam... Apám belopakodik: Nem fáj a bábó? (láb). Elmondja, csontvelőgyulladás volt, hogy erős a szívem, azért bírtam oly sokáig, hogy ebbe a bivaly is beledöglött volna a professzor szerint.

Később otthonról járt kötözésre, de átadom a szót megint a költőnek: Szeptember végén már iskolába jártam. Októberben már szaladgáltam. November végén elsápadtam újra. Este a ló faránál elszédültem. Csak decemberben, a hóesésben nyargalt velem a kehes ló az állomásra. Pesten megvéstek újra, tán az idegeket is elmetélték. Csak behajtani tudtam a lábam, kifeszíteni nem. Madzagot kötöttem a lábfejemre, rángattam, hogy helyre hozzam. A doktor azt mondta: kár. Azóta járok járógéppel. Aztán jöttek a csavarások felnőtt koromban, bensőmben is. A vadkörtefa erős és bőven terem, bár hármat csavart rajta a szél.

Az első csavarás, amely az életre szóló rokantságát okozta, az orvosi ellátás hiányosságával is kapcsolatos lehet. A doktor nem ismerte fel a baj igazi okát, a bal alsóvégtag kezdődő csontvelőgyulladását, és az időhúzás a kór elhatalmasodásához vezetett. A csontvelőgyulladás (ún. oszteomielitisz) általában a gennykeltő baktériumok okozta fertőzésre vezethető vissza, de ritkábban a tífusz kórokozója is szóba jöhet. Emiatt érdemes a forrást megemlíteni: A völgy tövéből gyöngyözött fel, kávéatlan kis kútnak látszott, moha- és nefelejcsgyűrűben. Hasra fekve ittam belőle. A pusztai forrás vize esetleg közvetíthette a tífusz-fertőzést, noha Ágh István más hasonló esetről nem tud. Mindez nem zárja ki ezt a lehetőséget.

Ha a kórokozókat a szervezet nem tudja elpusztítani, akkor a látszólagos gyógyulást visszaesés követi. Ez volt a második csavarás: elhalt részek távoztak a beteg csontból. A harmadik csavarás már mindezek következménye: nem szerette az orvosokat.

Nagy László másik szerencsétlensége a magyar történelem sorsfordulóival kapcsolatos.

Továbbtanulását édesanyja döntése tette lehetővé, ebben rokkantsága is bizonyára szerepet

játszott: Anyám egy délután eldobta a kapát, mondván, kezébe veszi gyerekei sorsát... Elnyargalt 15 kilométert Nyárádra, nagyanyánkhöz, rászedte, költözzön Pápára, hogy ott unokái, mind az öt ágon, polgáriba járhassanak. S a jó nagymama eleget tett a kérésnek, így Nagy László, majd később Ágh István elindulhatott az első generációs értelmiségiek rögös útján.

Nagy László Pápán, a polgári iskola első két osztályát továbbra is magántanulónként, de egy év alatt végezte el. 1945 júliusában érettségizett. Először nem a költészetet választotta hivatásul. Huszonegy évesen az Iparművészeti Főiskola grafikus szakára vették fel, majd átment a Képzőművészeti Főiskola rajz szakára. Hamarosan váltott: Úgy láttam, hogy a vers mozgékonyabb, hogy teret és érzést és történelmet néhány mozdulattal is megörökíthet. Ilyen gondolattal szegődtem a vershez végérvényesen.

A „fényes szelek” nemzedékéhez tartozott. Az 1949. évi könyvnapra már megjelent első verskötete, a *Tűnj el fájás* és 1950-ben, 25 évesen, József Attila-díjat kapott. 1949 ősze és 1951 nyara között ösztöndíjasként Bulgáriában tanulmányozta a népköltészetet. Megtanult bolgárul, fordítói gyakorlatot szerzett, és ettől kezdve elmélyülten foglalkozott a népköltéssel.

A sikeres indulást a súlyos társadalmi ellentmondások megélésének válságos időszaka követte, mivel Nagy László már 1952-ben rádöbben a kommunista politika erőszakosságára, sőt büntetteire. Emiatt életszemlélete és költészete pesszimistává vált:

*Emberek, mié lettem!
Örömem elvesztettem.
Mikor mosolygok újra,
ki tudja, haj, ki tudja?
(Virágének, 1952–54)*

A verseket nem játékból, hanem kínlódások nehézségeiben írtam. Felelősséggel... így gyakorta káromkodásból épített katedrális, máskor pedig Versben bujdosó volt. Emiatt írta Németh László a csodafü-szarvas Nagy Lászlóról: Lángész, aki nem lehetett boldog.

Az 1956-os forradalom leverése azután még mélyebben megrendítette, aminek hangot is adott. 1957 elején ezért elvesztette főszerkesztői állását a Kisdobos újságnál, és

évekig műfordításokból élt meg. Verseit sem közölték, fájdalmasan élte meg elhallgatását:

*Idejön, idesüllyed vak hajója a csöndnek,
Itt csak az elme kószál s kérdezi: Ő, mi végre
Kell e némaság? Engem megöl a szótlan béke!*
(Gyöngyszoknya, 1953)

1959-től az *Élet és Irodalom* képszerkesztője, majd főmunkatársa volt. 1966-ban Kossuth-díjat kapott. 1975-ben. 53 éves korában halt meg, alkotóképességének teljében.

Korai halála és okai

Nagy László sajnos tipikus példája a magyar géniuszoknak, akik a társadalmi visszasságok okozta belső feszültségüket egészségtelen életmóddal, önpusztítással „gyógyítják”.

A cigarettázásnak rabja lett, ráadásul a legerősebb Philip Morrisset szívta. Úgy érezte leszokása a cigarettáról alkotóképességét befolyásolta volna. A cigarettázás ugyanakkor fontos oka lehetett mind gyomor-bél panaszainak, mind a koszorús erei korai beszűkülésének. Maga is érezte e szenvedély veszélyességét:

*Nikotin ikrásodik számban,
a csikkek szétmáznak szobámban.*

*A szesz kék tüzein keresztül
idegeim lármája zendül.*

*Alkohol nincs, ami ledöntsön,
valami szörnyűt tervez az ösztön!*
(Vérugató tündér, 1956-1965)

Töményitalozására ritkán, inkább társaságban került sor. Rendszeres és mértéktelen kávéfogyasztás jellemezte. Agyának e mesterséges csiholása részben magyarázatát adhatja idült álmatlanságának és az altatószerek rendszeres használatának. Táplálkozásában követte a magyar paraszti konyha sajátosságait: kedvencnek a szalonna, a tojás, a disznósajt számított. Mindezek együttesen olyan ördögi kört jelentettek, amely egészségromlásának örvényéhez vezetett.

Életmódjának pozitívumai közé sorolható testedzése, a tornát (fekvőtámaszt) és

a jógát rendszeresen gyakorolta. Emellett a fúrás-faragás, az esztergálás, a barkácsolás rendszeres kikapcsolódást biztosított számára, így megadatott neki a kimerítő szellemi munka harmonikus ellentétpárja: a fizikai munka, vagyis az agyi regenerációt segítő *bütykölés*. Rendszeresen aludt délután, ezzel próbálta kóros álmatlanságát kompenzálni.

Betegségei közül a két legfontosabbat emelem ki. Életét gyakorta megkeserítették gyomorbélrendszerének betegségei. Bajának háromféle magyarázata adható. Az első idegállapotával kapcsolatos, hiszen ez gyakorta pszichoszomatikus betegség. A másik ok nikotinmérgezése lehetett. A harmadik okként egy újabban felismert fertőző kórokozót kell megemlíteni. Meglepő módon Nagy László is gondolt erre: *Az éjjel fölbredtem, nagyon szomjaztam, egy lengyel szamócakompót, amit a hűtőben találtam, kedvemre volt. Felét kanállal bevedeltem. Reggelre megerjedt gyomromban a sok édesség. Búzlöttem, akár a cefre. Többször előfordul, hogy a cukor, csokoládé, cukros étel megerjed bennem. Valami örült mikroorganizmus lakik a gyomromban!* Az újabb kutatások szerint a gyomorgyulladás legfőbb kórokozója a gyomor-nyálkahártya mucint termelő sejtjeiben szaporodó Helikobakter pilori nevű bak-

térium. Az általa okozott gyulladás képe megfelel a Nagy László által közölt panaszoknak, de az ő életében még nem volt mód e kórokozó azonosítására. E baktérium 1983-ban történt felfedezéséért Barry J. Marshall Nobel-díjat kapott. Nagy László korábban tudott róla...

*Naplójában szív- és érrendszeri betegségeire is találunk utalást, 1975. március 25-én vérnyomása 180/90 hgmm volt, ráadásul a gyakori készsűrűszerű és felfelé kisugárzó gyomorpanaszainak hátterében a koszorús erek görcse (ún. angina pectorisz) állhatott. Például 1975. július 14-én a születésnapján érzékletes leírását is adta e kórképnek: *Éjfél után, 2-3 közt... fájdalmaim voltak... Olomfa nőtt bennem, hasamban a gyökere, mellemben (középen) s nyakamban a törzse, fejemben a koronája. Olyan nehéz fájdalomfa, moccani alig bírtam. Még a tenyerem közepe is fáj.**

1978. január 30-án meghalt.

A leletek és a kórboncolás értelmezése egyértelmű: *időzített aknaszív* (Illyés Gyula) felrobbant. A szív koszorús ereinek beszűkülése miatt gyakorta lehetett szívizomzatában vérellátási hiány, amely gyomor- és mellkastáji fájdalommal járt. Az erek szűkülete egy idő után olyan szintet érhetett el, hogy a vér az érfalon belül megalvadt (ezt nevezzük trombózisnak), és a vérellátási zavar a szívizomzat elhalását okozta. Valószínűleg 1978. január 22-ére virradó éjszaka volt az első szívinfarktusa (a szövetpusztulás okozta lá-

zat-hőemelkedést hitték influenzának), amit január 29-én követett a második, a végzetes.

Koszorús ereinek szűkületromlását orvosi kezeléssel (meg persze életmódváltással) bizonyosan lassíthatták, sőt megállíthatták volna. Miért nem segítettek az orvosok? Maga írta *Naplójában: Orvost kéne hívni, jót, de ilyen nekünk nincs. Valóban?*

Az apának: Nagy Bélának 80 év, édesanyjának pedig 90 év adatott. Az élettartam nem kis részt genetikailag meghatározott, ezért a szülők életkorából kiszámítható a gyermekeik életének várható hossza, eszerint Nagy Lászlónak 88 évig kellett volna élnie! Az 53. születésnapját sem érte meg... A társadalmi visszasságokkal is kapcsolatos önpusztító szenvedélye: mértéktelen cigarettázása és betegségei, mintegy 34 évet vettek el tőle, ahogy ő írta: *a halál megdarál. Ő is tele poggyással ment el, mint több, általa is nagyra becsült kortársa: Kondor Béla, Latinovits Zoltán, Huszárik Zoltán, Kormos István.*

Befejezésül utalok Nagy Lászlónak Garcia-Lorca kivégzése kapcsán érzett felháborodására: Mikor kísérték a csendőrök, a szeme könnyes volt, azt mondják. Félt volna a haláltól? Nem hiszem. A riadalom nem a férfié lehetett, hanem a költőé. A megíratlan dalok, a füstté vált ábrándok, tervek mardosták azokat a fekete szemeket. Nincs bocsánat a halálnak.

Végül bennem is felmerül Nagy László kérdése:

*Létem ha végleg lemerült,
ki rettentí a keselyűt!*

Mai pillanattfelvétel az Árpád fejedelem útja 66. szám előtti parkról, ahol a Kossuth-díjas költő lakott

ZALÁN TIBOR

Fáradt futamok

Nagy az éjszaka mély
és lélegző fürtelem
Elnyúlok a forró szőnyegen
melyet beteg csillagfény emel

Ilyen hát a vége
Egyedül Sehöl Vágyva
Nem akarok gondolni erre
Tűnődve nézek a halálba

LÁRAI ESZTER

:

Csípnek szavaid
egy mondatod rám tekeredik
bűvöl kettőspontja
tömpe ponttá.

?

Ez a mondat majd hazudik
itt az ige most elalszik
ott a főnév öngyilkos lesz
az isten meg tovább tesz-vesz

BOLEMANT LÁSZLÓ

Lou Reed heroinja

rajtam nem segíthettek,
nem tudtok, ti nem,
ti kedves lányok nem fog
rajtam édes
szavatok sem,

mind menjetek, sétáljatok
tőlem el.

bár ezer éve
megszülettem volna,
a sötét tengereket
szelném,

ezervitorlás fengerjáróval,
földrésről el és
át egy másikra,

matrózsapkámat
szél és nap nyúne

annyt mondok, a dolgok nem úgy
mennek mint regen,
mikor magam indulok nem értem,
Jézus fia vagyok, arcom megrezzen,
azt hiszem ez így nem áll össze,
azt hiszem ez így nem áll össze.

vasárnap reggel,
áidd ezt a hajnalt,
nyughatatlan lettem,
hogy nálam itt vagy,
koral hajnalon, reggel vasárnap
eltékozott idők nyomasztanak,
de nézd, a világ mögötted áll,
valaki mindig megtalál,
aki csak teged vár,
és nincs már ami fáj.

Bolemant László

távol a nagyvárostól, ahol nem lehetsz szabad,
távol a gonosztól, aki a falak között van,
és magadtól, és aki még itt maradt.

Ó, és asszem ezt már unom.
Ó, és asszem ezt már unom.

„...*Et expecto resurrectionem mortuorum...*”

KÉRINGER GÁBOR

Profán ima

Én tényleg elhiszem,
 hogy jobb lesz nekem
 sokkal,
 szem-nem-látta
 szépségek hívnak
 talán,
 mintha távoli
 trópusi szigeten élnék,
 ahol sose fázom
 végre,
 homokos fövényen heverek,
 kezemben
 kedvenc italommal,
 körül vesz a jóság
 és értelem.
 Ideát gyakran didergek
 és éhes vagyok
 nagyon,
 páran a cipőmre köpnek,
 dolgozni kell
 – nem keveset,
 értetlen arcok,
 buta kérdések zavarnak,
 de az erdő gyönyörű,
 jó a kedvem
 és este, ha fáradok,
 hazavárnak.
 Mindegy, meddig tart még,
 – amíg maradok –
 jól érzem magam.
 Azután, ha lehet,
 utazzunk arra a szigetre,
 de kérlek,
 addig itt vigyázz ránk.

FERENCZ MÓNIKA

Zajok

A rózsafüzér, ahogy az imádkozó
 kezében csusszan.
 A szem, ahogy lecsukódik.
 Az ajak, ahogy hirtelen
 mosolyra moccan.
 A fényképezőgép kattánása,
 amíg megáll a pillanat.
 A toll, ahogy a lapon siklik,
 – a papír gyűrődése.
 A csók, amit édesanyám
 homlokomra ad.
 A hang, ami el-elcsuklik,
 ha fél kimondani, hogy szeret.
 A könny, ahogy végigfolyik az arcon,
 s a szőnyegre hull.
 A lélegzet, mi hol heves,
 hol lágy – egyszer örökre elhalkul.

Az ima, az érzelem
 a lélek maga
 marad csak zajtalan.

TÉPŐ DONÁT

Kövérhölgy

Néhányan áthajolnak a drótkerítésen, meg olyan is akad, hogy hintáznak az elektromos vezetéken, de nálunk, a családban mindig is a mértékletességen volt a hangsúly.

Én nem mászom meg a lángot, csak diszkrétén, nem olyan nagy ügy léket vágni egy szüfrazsetten, csak itt éppen eléggé diszlokált már a lét ahhoz, hogy higgyél nekem: soha nem nyertem.

Mert túlélni tanít e morál, de közben olyan, mintha megnyesett tizracserjék közt kóborolnál, ahol végtelenre festik a fingot, és farkasszőlőt zabálva arra gondolnál: már a zene sem kell.

Ha akarod, megharcolok ezért itt, csak olyan fárasztó, hogy minden nap fahrtolok is egy kicsit az élvezettel, és ahogy az idő elszáll felettem: acsarkodok az étellel, míg a Kövérhölgy énekel.

BAK RITA

Tüvel átszúrt táj

A síkon üres depó.
Lángol a mező,
az út mentén nyerítő lovak.
Kopár fák és bokrok közt
zötykölődünk. Süvít a szél.
Duzzogó vizek, hínár-fuldoklás.
Pusztíthatatlan gaz-rengeteg.
Start – Cél – Megtorpanás.
Alakzatok közt utunk rohan:
lesz-e másnap, lesz-e megérkezés.
Tüvel átszúrt táj ziháló falon.

KÁNTÁS BALÁZS

Dal

Üveg-arcú angyalok
gitárjátékában állt.
Hangja volt a levegő,
teste volt a félhomály.

Ujjai közt késhegyek.
Átszúrta az éjszakát.
Érintése lett a csend,
elméje az alvilág.

BÍRÓ JÓZSEF

Libretto

rendhagyó mini – opera egy felvonásban / három színben

(– *Pilinszky János emlékére* –)

Törőcsik Marinak és Kocsis Zoltánnak ajánlom.

ELSŐ SZÍN

VIVACE

— (1) —

munka tudja megfelel
fél nádsíp forrás

- : *gondol elhagy esküvő*
előszed hátsó igazság
szíves kivet vezető
- : *felhő kivérez dallam*
szentbárány ismerős tudó
ölében szűk pirítósszabadság
- : *jut alapos agyomosás*
kétségtelen eső ömlik
nincs határozott újságárus
- : *simul messze alatta*
raklapok mögött vacok
fortélyos ember túlél
- : *hamar szeret komolyan*
élvez kallódva természet
fekszik szutykos sivárság
- : *méretre kezd mélyíteni*
akar kényes gyertyacsonk
színekben látni ország
- : *olyan mosoly néha*

VIVACE

— (2) —

torzul aggódó jelenés
szertelen kantele zihál

- : *ragad nyirkos arany*
hibátlan hajszálból jóslat
tegnap siralmas álom
- : *rács sodrása folytonos*
fáradt kötélhíd dadog
szélvédett helyen végez
- : *nyomban három követés*
árvul keserves falióra
kénye párosan szépül
- : *frissen érkező dráma*
szirmai nyitva esernyő
mézízű vélemény szítál
- : *ingyenes párát nyeldekel*
tapasztalat hoz kikötőt
kültéri folytatást vállal
- : *néz kétségbe naponta*
meztelen próba része
van járható sötétség
- : *ünnep dúdol tenger*

VIVACE

— (3) —

kívülről végrehajt élet
ültet sámándob heghamu

• *meglepő viszont tűnik*
szemétben hever kenyér
céltalan változat ismer

• *lobog zongorás virágút*
ugyanott nyálfoltos takaró
komorul penészes szemfedő

• *rothad kottázó káposzta*
sohasem hullámzó térkép
álcának higgadt zsákfalu

• *szakadék tűnik szélén*
ondolált jégtömb rendez
érvényben viaszos égbolt

• *sétatávolság zsírt kerül*
bánatnak időben ugyanaz
irgalmas mutatvány hazasír

• *révedve múltat szemponthoz*
mohosban repeső irattömb
cseléd görnyed boríték

• *szabvány boronát fészkel*

(furioso)

ikravert festmény ismét
híján áttörés füstcsík

• *fekete ellenpont alkalom*
vágyszárny nevel időcél
kerítve felmondó értelem

• *akasztás rendel tömeges*
bőrötés ellen szappan
kimenet illatos koponya

• *gáznemű nyomon mellett*

I. M. Lou Reed (1942-2013)

Zenéjéhez kötődő személyes kapcsolódásom a kilencvenes évek elejére tehető, amikor, életkoromnál fogva, identitásomat megingathatatlanak hittem. Amikor a „warholos” banánt ábrázoló kazettát Londonban élő barátnőmtől ajándékba kaptam, éppen kötelező katonai szolgálatomat töltöttem egy Pozsony melletti laktanyában, s a zene tömörsége és elektromos töltése kimeríthetetlen energiaforrást jelentett számomra. Ünnepeyes, pörgős, határozott világot találtam benne, kétségeivel, kritikáival és tagadásával együtt.

Patti Smith visszaemlékezése

(Forrás: *The New Yorker*)

Vasárnap reggel korán keltem. Előző este úgy döntöttem, hogy kimegyek az óceánpartra (...). Úgy éreztem, hogy ez egy jelentős nap lesz, mégis minden, különlegesre irányuló igyekezetem csődöt mondott.

A vízpart üres volt (...) az óceán nyugalma a természet ellentmondásokkal teli igazát látszott bizonyítani. Egy ideig csak álltam ott, és egy alacsonyan szálló repülőgép pályáját figyeltem, amikor egy sms jött a lányomtól, Jessetől. Lou Reed meghalt.

Összereztemem, majd vettem egy nagy levegőt. Nemrég találkoztam vele és feleségével, Laurieval a városban, és észrevettem rajta, hogy beteg. Kimerültség árnyékolta be megszokott ragyogását. (...) sötét szemében végtelen és megadó szomorúságot láttam.

Louval a manhattani Max's Kansas Cityben találkoztam először, 1970-ben. A Velvet Undergroundnak esténként két fellépése volt akkoriban (...) Imádtam táncolni, márpedig a Velvet Underground zenéjére órákig lehetett. (...) Igyekeztem őt kerülni, de aztán váratlanul, akár egy macska, egyszerűen megjelent és lefegyverzett egy, a szerelemről és bátorságról szóló Delmore Schwartz-tól idézett verssorral.

(...) megtáncoltatta Edie Sedgwicket, és (...) Andy Warhol a fülébe suttogott. (...) Ő volt generációnk New York-i költője, aki felmagasztalta a város tökéletlenségét ugyanúgy, mint ahogy Whitman is felmagasztalta munkásembereit, vagy Lorca a vértanúit.

Amint gyászomban az óceánparton álltam, két kép jelent meg előttem, vízjelként a papírszínű égbolton. Az első a felesége, Laurie arca volt. Ő volt Lou tükre, szemében láthatod Lou kedvességét, őszinteségét és empátiáját. A második kép a „nagy óriás vitorlánhajó” volt, amelyen utazni szeretett volna a Heroin című mesterművének szövege szerint. (...) Lou tökéletes napot választott arra, hogy kihajózzon – a költők napját, egy vasárnap reggelen, hogy maga mögött hagyja a világot.

(fordítás: Bolemant László)

ÓSZI RÓBERT

Sebaj

A mozgólépcső a felfestett vonaltól ötlépésnyire van. A vonal sárga, és jól látható. Mama azt mondta, hogy mindig azt kell figyelnem. Ha nincs ott a vonal, fel sem szálllok. Fel sem szállhatok a járműre, ha nincs vonal.

Reggel van, egész héten egyedül mentem munkába. Egy ideje már egyedül megyek, mert mama mindig azt mondja, meg kell ezt is szoknom, és hogy ennek már egyedül is működnie illene. Az oda útnak meg a hazaútnak. Hogy nekem ezt tudnom kell. Tudom is. A vonaltól lépésnyi távolságra van a pékség. Ott mindig pogácsaillat van. Mama is szokott pogácsát sütni. Sajtot szór a tetejébe, és pici, formázott korongokat készít a tésztából. Azt süti meg. Olyankor mindig jó illat van a lakásban. A pogácsaillat jó. A pörköltillat is jó. Szeretem, ha főz a mama. Mindig a lakásunkhoz közeli forgalmas téren lévő nagyóra mondja meg nekem, hogy milyen nap van, és hogy mennyi az idő. Mamának is szokása mondani. Mama sosem felejt el a fontos dolgokat, mert a mamának kitűnő a memóriája.

A születésnapomra is mindig emlékszik. Olyankor elsétálunk a klinikához, ahol születtem, és rendre elmeséli, mi, hogyan történt. Hogy mennyire megijedtek, amikor nem sírtam fel, és hogy több, mint négy percig oxigénhiányos voltam. Ez azt jelenti, hogy ilyen sok ideig nem vettem levegőt, és nem kapott az agyam elég oxigént, ezért történt meg velem a baj. Ezért vagyok más, mint a többiek. Hogy nehezen beszélek. Kevés szót ismerek, mert nem tudom megtanulni őket. Nem tudom megjegyezni. Előhívni a memóriámból. Ezt Mécs doktor mondta a mamának a legutóbbi felülvizsgálaton. Mert oda mindig járnom kell. Havonta kétszer.

Szerdánként kell menni, ezt is mutatja mindig a nagyóra. Most szerdán is esedékes lett volna, de a mama nem vitt el a kezelésre. Vera néni azt mondta, hogy ez most nem fontos. Majd legközelebb. Megvár a dolog. Vera néni most velem lakik. Mármint nálunk, nem velem. Itt is alszik. Nálunk, a másik szobában. Nem ott, ahol a mama szokott, azt mondta, ott nem akar. Hogy minden maradjon úgy, ahogy a mama hagyta.

Nem értem miért jelentette ezt ki, külön, hiszen mindig így van. Mama rendben tartja a dolgokat maga körül.

Ha hármat lépek előre, akkor ott várnak az ellenőrök. Ott állnak. Már a sárga, felfestett vonalat elérve előkészítem az utazásra jogosító igazolványt. A bérletemet. A bérletet a mama veszi nekem, rajta van a fényképem, meg az érvényesség. Rokkant bérletem van, ezt elmeséltem bent, a munkahelyemen, de kinevettek, minnek nekem az, hiszen nekem semmi bajom. Nem látszik rajtam, hogy hülye vagyok. Ezt a Géza mondta a büfélánynak, a Mariannak. A Mariann meg jót nevetett ezen, és azt mondta, hogy de, azért látszik.

Az ellenőrök mindig komolyak. Ritkán mosolyognak. Mama azt mondja, hogy nem az a dolguk. Nekik itt dolgozni kell, és a munkában ne mosolyogjon az ember. A Mariann is mindig mosolyog. A múltkor rászóltam, hogy munkában ne tegye, erre megsértődött. Picinyke köröket formált a halántéka köré, és közben dühödten nézett rám. Azt hiszem megsértettem, pedig én csak azt mondtam, amit a mama is.

Az ellenőrökön túl a mozgólépcső jön. Figyelnem kell, amikor fellepek rá. Az első időkben, amikor még a mama elkísért, volt úgy, hogy majdnem lezuhantam a mélybe, mert nem jól érzékelttem, hogyan, milyen ütemben halad alattam a lépcső. A mama fogott meg, hogy el ne essek. A mama mindig figyel rám. Mostanság már egész könnyedén megy. Kitanultam. Ráéreztem, ahogy a mama mondaná. Itt mindig nagy a tömeg. Sokan utaznak metróval. Nekem a végálmásig kell mennem. Leérve már könnyebb, ki tudom számolni, hogy mikor ér a végéhez a lépcső, és fordul tovább, így rá tudok készülni. Néha megingok, de még sosem estem el. Vigyáznom kell, mert nincs itt a mama segítségnek.

Lent is sokan vannak, várnak a befutó szerelvényre. Ilyenkor, reggel nagy a nyüzsgés, a vonatok is sűrűbben járnak. Itt is van óra, ami megmutatja, mennyit kell várni. Mindig az orrom előtt megy el a metró. Ez bosszantó, de megfigyeltem, hiába tülekszem, akkor sem érem el. Egyszer emiatt fellöktem valakit, aki azonnal nekem támadt. Pedig véletlen volt, én csak siet-

tem elérni a vonatot. Meg is ütött. Többször. Fáj. Nem tudtam védekezni. Mama azt mondja, nem illik verekedni. Az okos ember, ha vitába kerül, inkább észérvekkel küzdjön, semmint az öklével. Nekem nincs meg a kellő szókinccsem, így érvelni sem tudok. Visszaszólni sem. Ütni, azt igen, mert vannak ezek a kitöréseim, és olyankor még néha a mamát is, vagy Mécs doktort, de ők ismernek, tudják, hogy ez nekem betegségem. Az a férfi nem tudta, ezért fájhatott neki annyira, ahogyan védekeztem. Állítólag eltörtem az orrcsontját. Ki kellett hívni hozzá a mentőket. Sajnáltam, hogy ilyen fájdalmi lettek miattam. Nem szabad másoknak fájdalmat okozni. Ezért sem értettem, amikor egy ottani nő azt mondta rám, hogy egy dühöngő vadállat vagyok.

A mama, vagy Mécs doktor sosem mondta ilyet. Ők ismernek. Ők tudják, hogy ez nálam betegség. Ezért is van rokkantkártyám, rokkantbérletem. Ezért dolgozom külön. Külön szobában, elszigetelten a többiektől. János bácsi az egyetlen közeli munkatársam. Az ő szobája az enyém mellett van. Ő ad nekem munkát a postázóban. Én válogatom szét a céges borítékokat cím és feladó szerint. A színes címkések messzire utaznak, a fehér címkések belföldre. Nem szabad összekevernem őket, mert akkor megszidnak a lányok. A Juli néni mondta is a múltkor, hogy Tóbiás, figyelj oda nagyon, mert olyat nem lehet, hogy egy Ázsiába szánt küldemény Gyirmóton landoljon. Milyen dolog lenne? A postára ne adj, az nem szól, ha hibára lel, itt kell rendesen megcsinálni, különben fújhatjuk.

Három hónapja dolgozom itt, de még egyszer sem kellett fújni miattam. Reggelente sokan vannak a metrón. Tömegével szállnak le ott, azon a megállóhelyen, ahol én meg fel, de mégis, én és a felszállók, újra megtöltjük a szerelvényt. Az érkező megállókat nem kell figyelni, a végállomásig megyek. Ahol mindig bemondják, hogy az a végállomás, és hogy szóljunk másoknak is, senki se maradjon fent a szerelvényen. Egy időben szóltam, de a mama mondta, hogy ezt nem kell komolyan venni, a saját dolgommal törődjek, mert amikor szóltam egy idősebb férfinak, aki szunyókálva feküdt az ülésen, dühödten rám mordult, és azt mondta, hogy miért nem megyek a jó kurva anyámba, mi a faszt cseszegetem itt kora reggel. Én még kérleltem, hogy jöjjön, le kell szállni, bemondták, nem maradhat fent senki a vonaton. Ekkor unottan felült, és az arcomba köpött. Ezzel szálljal le, te faszt, mondta, és visz-

szaaludt. A köpettel az arcomon mentem dolgozni, mert nem volt nálam zsebkendő. A mama elfelejtett berakni a kistáskámba, pedig szokott erre figyelni. A húsos szendvicssre, a teára, a szalvétára, az almára és a zsebkendőre. Aznap semiféle ilyesféle papír nem volt nálam. Jani bácsi mondta később, hogy van valami az arcomon, és hogy mossam le.

A metrótól a munkahelyem három megállónyira van. Sosem várom be a buszt, gyalog indulok neki. A mama helyesli. Ha időben érek be, akkor ez még jó is és hasznos. Ezt mondja. Meg hogy vigyázzak magamra, és ne álljak szóba idegenekkel. Ezt könnyű betartanom, mert velem sem áll szóba senki. Talán a járásom miatt. Hogy olyan esetlen. Dülöngő. Formátlan. Meg a hangok miatt, amiket önkéntelenül is kiadok magamból. A hörgések, a szusszanások. Pedig azok nem tőlem vannak. A betegségem okozza. Ez nem én vagyok. Ezek az én betegségem jelei és tünetei. Ezt mondja mindig Mécs doktor. Hogy én ettől még élhetek teljes életet, mert nem vagyok akkora saláta, hogy a Lipóton végezzem. Ezt a mamának súgta egyszer, de meghallottam, és otthon rákérdeztem, hogyan gondolta ezt a Mécs doktor, de mama azt mondta, hogy inkább a magam dolgával törődjek.

Szeretem mamát, és nagyon bánt, hogy ezen a héten ennyire elhanyagol. Vera nénit is szeretem, de mégsem olyan nekem, mint a mama. Vera néni sosem készít be dugi csokoládét a szendvicsek mellé, nem ad pusztit, mint a mama, nem szorítja meg a karomat, nem mondja soha, hogy vigyázz magadra, fiacskám. Vera néni semmit se mond, csak unottan ücsörög a konyhában, és cigarettázik. A mama sosem dohányzik, gyűlöli a bagószagot, nem is tudom, hogy miért engedni meg Vera néninek, hogy a mi konyhánkban dohányozzon. Majd szólok is a mamának, ha visszajön, ha elunja a csavargást, hogy ne hagyja Vera néninek, hogy a mi konyhánkban dohányozzon. Azt nem illik. A máséba odafüstölni. János bácsi is egyet ért velem, és mondta, szóljak csak nyugodtan a mamának, meg fogja érteni.

Reggel nyolc óra. Elkezdődött a munka. Ma is rengeteg boríték érkezett be, ideje szétválogatni. Külön a fehéreket, külön a színeseket, különben Ázsia helyett Gyirmóton landolnak a fontos küldemények. Az igazán borzasztó lenne... Nem szabad hibáznom. Megszidnak érte a lányok, és mama sem örülne neki. Nem okozhatok csalódást.

DRASKÓCZI ÁGNES:

Szín, fény, hangulat

Meredek út, kabócák, kőházak,
enyhe rosszullét a szerpentinén.
Monte Albano, pazar kilátás.
Hegyoldalban jó chianti terem.
Píneák, mediterrán fenyőfák,
toszkán táj: harsány, megkapó színek.
Lamporecchio mostantól örök,
émelyegtethetnek szerpentinek.

Szürkék, zöldek Firenze csíkjai,
az Arno folyót veri az eső.
Pisa meg márvány, vakító fehér,
alatta telten fűzőld a mező.
Lucca: sárga sikátorok, kocsik,
torony: olajfák nőnek tetején.
Fentről egy kis megmaradt középkor,
lent sok kirakat, honnan dől a fény.

S Leonardo kisvárosa, Vinci.
Megint eső, nem látni az eget.
A kilátóba így nem jutunk fel,
marad a múzeum, sok szerkezet.
Majd finom kávéillat invitál:
s árkádos-hús, piros Bologna.
Biciklis csenget, dudál robogó,
s dülöngél sok részeg toronya.

S a templomok, dómok méltósága.
Középkori, reneszánsz és barokk,
szentek ereklyéi, múmiák és
kripták, campanilék, battisterók.
Egytől négyig szieszta. Az utcán
csend lakik. Csak mi baktatunk, tudván,
magunkba töltünk mindent, mit lehet:
színt, fényt, hangulatot. S fényképet.

KÁNTÁS BALÁZS

Kortárs költészeti sanzon

A textus úgy jó, ha inter –
Tartalom? Az nem kell, hidd el.
Hivatkozz nagy elődökre –
ma mindenkinek ez jön be.

Énedet, eszméidet dobd ki...
Ne terheljenek agyon – jobb így!
Rajzolj meg egy színes vázat.
Jó, ha a léted csak vázlat.

Szellem

CSERHALMI IMRE:

Csak bocs nincs

Sok éve ügyfele annak a cégnek, amelynek irodájában új mobilt vett. Három nap múlva, amikor még nem is igazán tudta használni, felhívták a központból, hogy nagyon felpörgött a forgalma, hatalmas lesz a számla. Futott az irodába, ahol a kisasszony nyomkodott valamit a készüléken, és megnyugtatta, de a soros számla összege (15 000) mégis jóval nagyobb volt a szokásosnál. Futott ismét az irodába, a kisasszony reklamációt írt és küldött a központba. Postán jött a központ válasza: eredetileg 120 000 (!) lett volna az összeg, de ebből már eleve és önként jóváírtak 109 ezret, a maradékból meg „egyedi elbírálás alapján az ügy megnyugtató rendezése érdekében” még plusz annyit, hogy mindössze 1000 Ft-ra zsugorodjék az összeg.

Hogy hiba történt s nem az ügyfélnél, az nyilvánvaló. Hogy a hiba leplezését nagyvonalúságnak tüntetik fel, ismert huncutság. Persze, ha nincs reklamáció, simán beszédtek volna a jogtalan összeget: na de hát melyik szolgáltató nem próbálkozik?... Am az ügyfeleivel való közössége megható vágyát reklámszlogenjében zengő cég az általa okozott több hetes idegeskedésért, futkározásért és időpocsékolásért egyetlen bocs-ot se tudott kinyögni. Erre nincs bocs.

NYITRAI KATA

Átírat

Ne hazudj,
Ne sumákolj,
Ne tagadj,
Ne beszélj mellé!

Nézz tükörbe,
visszanézel rád.
Vállald önmagad,
Ne legyél gyáva!

Légy már végre férfi,
a fű kinő utánad.

TÉPŐ DONÁT

Aszinkron

Az utca túloldalán áll az Otthon. Kétszintes, hatalmas épület. Olyan, kihalófélben lévő szinkronszínészek számára hozták létre, akik hangjukkal végigfestették ifjúságát, és ott bólogattak, amikor beköszöntött a heroikus videó-korszak. Áttolmácsolták neki a nyugat ígését, aztán megöregedtek, ahogyan ő is. Ezek mind ott laktak. A lakóövezet ékkövében. Ez volt az intézmény egyedi szolgáltatása.

Minden nap elment az épület elé, miután a sarki trafikოსnál megvette a napi adag dohánnyát, amelyet esténként, írás közben kézzel tekint. Aznap már korán reggel megindult, mert tudta, hogy Szilveszterkor még az a néhány elszánt boltos is bezár délben. Vásárolt egy kis Golden Virginiát, és az újévre való tekintettel egy narancssárga Styvesant-ot is. Arra ott helyben rágyújtott, amivel megváltoztatta az oxigén és a szén-dioxid korrelációját a feje felett. Átnézvén a füstön, eltekintett a főépület csúcsa felett a megzöldült felhőkre. Milyen lenne azzal a tudással élnünk, amellyel most rendelkezünk, egy olyan testben, amit huszonevésen birtokoltunk? Egy ismert színész hangján beszélt magában, és megindult hazafelé. {Magyar hangja: Koroknai Géza}

Ahogy sodródott visszafelé az Otthon algazöld kerítése mentén, számolgatta a kiegészítő dolgokat, amelyek matematikai pontossággal 5745 centiméterenként követték egymást a rozsdás járdaszéleken. Némelyik még erősen füstölt, különleges hangulatot adva az utcaképnek. A hamuszín hó egyre inkább feltüremkedett az úttest ölében, és vaskos torlaszokat emelt a járda felé. A tél nyúlós, rágós domborzatúvá változtatta a várost, de időnként még így is felragyogtak a csodaarcú lányok a kiskakatok oldalbordájából. Ott álltak a zebránál meg a buszmegállóknál, a várótermekben, és a sínek mellett. Ott voltak a jegypénztárnál is, és mindenütt csak ingerelték a külvilágot. Tökéletes lábuk volt, ízletesen voltak öltözve, és látszott, hogy mindaz a megjátszás, az a szerep, amit nap, mint nap megélik, mennyi idejüket leköti, de néhányuknak jól áll. Gyönyörű

hajuk volt, és még télen is jól látszott formás alakjuk. Az arcukra már rá sem mert nézni. Hol születnek az angyalok? Hogyan rajzolnád meg a tökéletességet? Miért vannak ilyen mértéktelen szépséggel felfegyverezve? Ennyire kiéleződött a világ? Már tizenévesen ráébrednek, hogy mit kell tenniük a sikerért.

Felrémlt egy kép a tavaszi kosárlabda döntőről, meg arról a tízéves forma kislányról az előtte lévő sorban. A lány szégyentelenül szép volt, mintha selyemből gyúrták volna, nem is húsból meg vérből. Már akkor megközelíthetetlennek tűnt. Még az angyalok arca is csak szétfoslott szaténhamu lehetett az övéhez képest, idomainak finom ívelése pedig már ezen a gyermeki testen is előretükröződött. Oldalvást ült tőle, így jól rálátott. Szégyellni való-e az ösztön, ami olykor perverzítésnek tetszhet? Nem tudta, hogy mit gondoljon. A lány viszont észrevette, hogy figyelik, és utána sokat mosolygott. Ez már-már illetlen volt. A szünetben aztán, mikor látta, hogy a mellette ülő fickó lomhán megindul hot-dogot venni, hetykén ott termelt mellette, és leszólította:

– És te kinek szurkolsz? – üde parfümillet lengett körülötte, friss szoliditással árasztva a szűziességet. Aztapicsa! A végén még felszed egy tízéves kiscsaj – mondta egy hang ismét a fejében. {Magyar hangja: Gáti Oszkár}

Valami egyedi méret super push up melltartó lehet rajta, mert érvénytelenül formásak a kis keblei. Na, ez az igazi átverés. Így könnyű. Gyanútlanul összejössz egy jó mellű csajjal, aztán meg kiderül, hogy bénaság az egész.

– A Lajhároknak – válaszolta tömören, és elhatározta, hogy kihozza a helyzetből a maximumot.

– Az jó, én is! – süvöltötte a bársonyarc, és le-sütötte a szemét. Aztán elhangzott még néhány üres sor, és a hot dogos fazon visszatérni látszott. Az angyal felállt és búcsúzott:

– Találkozhatnánk még.

– Tíz év múlva megkereslek és megduglak – felelte, azzal tapsolni kezdett, mert következett a harmadik negyed.

Persze tisztában volt vele, hogy egyiküket sem kapja meg soha, és hogy a sorsa csak hencceg a csábítás felakasztott koncaival nap, mint nap, hogy lássa, hogyan őrlődik és szenved. Tehetetlenek vagyunk. Csak tesszük, amit kell, mert költséghatékony az eszünkre hallgatni a szívünk helyett.

A főkapu széléhez érve megpillantott egy hajléktalant a sár színű lámpafény alatt, aki kezében borostyánba kövült apró állatkákat szorongatva érthetetlenül mormogott, de volt benne valami ritmus.

Együgyű kántálás.

{Magyar hangja: Viczián Ottó}

Ismét a régi dilemma, amitől mindig enyhe zavar lesz rajta úrrá. Jóhiszeműségéből adódóan dobott volna némi aprót a szakadt fazonnak, de nem tudta eldönteni, hogy vajon hasznára válna-e, vagy pedig úgyis csak elinná az egészet. Ahhoz, hogy ezt az alatt a néhány másodperc alatt eldöntse, amíg pillantása átfut az alakon, bele kellett volna néznie a szemébe. Azonnal megtalálni a kontaktust. Ez nagyon nehezebbre esett. Olykor rezignáltan odadobott valamit, és már fordult is, míg máskor tehetetlensége tovább sodorta. Túl hosszúvá vált a reakcióideje, ekképp az idő becsukta hát az ajtót, és a járat elindult.

Talán most a kántálás terelhetette el túlságosan a figyelmét, de a zebra lámpája mindenesetre a szokott módon zöldre váltott. Pedig már a nadrágzsebében kotorászott.

A széjjel kotort zebracsíkok sietősen távoztak talpa alól, és egyre kellemetlenebbül érezte magát. Maró hiányérzete támadt a bal pitvar mögött. Oda kellett volna dobni. Mi van, ha néhanem megátkozott?

Serdülőkorban ragadt kétségbeesés.

{Magyar hangja: Detre Annamária}

Hátranézett, hátha abból erőt gyűjt a visszaforduláshoz, ami komiszan érlelődött benne, de a látványtól rögtön visszahőkölt. A hajlékta-

lan helyén egy igazságtalanul nagy fekete kutyát ült. Nem volt semmi a kezében, és nem is kántált, viszont nézett. Szőrének sötétsége szétfoszlott a kerítésen, és csak a két vörösen izzó szemének barázdája látszott. Úgy festett, mint az ördög kedvenc ölebe.

{Magyar hangja: Seszták Szabolcs}

Van olyan, hogy rosszakat álmodunk. Az a sötét placsni pedig pontosan úgy nézett ki, mintha legrosszabb rémálmából lépett volna elő. Most már nem kellett gondolkoznia az aprón. Csúcsosan felemelte hát az állát, és megrendülve indult vissza a társasházak irányába, ahol a bejárati ajtót, mint egyetlen lehetséges végső menedéket megtalálni vélte. Átsuhant a jelzőlámpa utolsó vinnyogása alatt, és máris a gyepen trappolt. Nem érdekelte, hol van a kikövezett kis út, csak egyenesen haladt légvonalban a bejárati ajtóval. Letaposott egy rakás ízléstelen színű árvácskasort. A kutyaszarhabcsókok ijedten ugrottak el útjából.

Nem mert visszaneézni. Szokatlan ijedtség áradt el benne, érezte, ahogy végigfolyik az ereiben, és megköt a lábánál. Csak semmi pánik, Szilveszter van. Az ember nem ilyenkor döglik meg. Biztos csak a sok fű teszi, ami az évek alatt már a szöveteimbe szívódott. Nincs itt semmilyen sátánkutyája. Nem is követ senki. {Magyar hangja: Dörner György}

Már az ajtóhoz felvezető lépcsőn járt, amikor azt kezdte érezni, hogy a rém egészen biztosan az utolsó pillanatban fog lecsapni, mégpedig amikor ő majd megfogja a kilincset. Ahogy elérkezett az a mozdulat az idő eseményszalagján, minden egy mikroszemcsényi időpöttybe sűrűsödött be.

De nem történt semmi. Agyvelőcafátjai nem fröccsentek fel az üvegajtó vaskos tömbjére, csontjai nem roppantak bele a lecsapódó mancsok súlyába.

Mégis van Isten. {Magyar hangja: Kristóf Tibor}

tama
tailor made solutions

www.tamaso.hu
Kis példányszámú könyvek és
újságok gyártásának specialistája

RADA LÍVIA

Féltekék

Harc dúlt a két agyfélteke közt. Ádáz küzdelem. Egy sűrű levegőjű matekórán robbant ki a viszály, amikor Jobb elmerengve bámult ki az ablakon.

Bal figyelme minden morzsáját a táblán feszítő krétaszámokra összpontosította, amikor egy kőszikla jelent meg előtte, eltakarva a kilátást. „Mi ez?” – dohogta. „Emlékszel, tegnap elkezdünk kifaragni egy kőarcot... Szerinted jó helyre raktuk az orrát?” – kérdezte jobbik fele. „Nem tudom. Nem. A szájában végződik az orra hegye. De most hagyj! Vagy segíts kibogozni az egyenletet!” „Nem érdekel az egyenlet, a kő érdekel! Hogy tudnánk kivárazsolni belőle egy mosolyt?” „Már sehogy! Ez kő, nem gyurma!” Ettől kezdve többé nem jutottak közös nevezőre, de – lévén egy koponyában laktak – szétválni sem tudtak. Főiskolára is együtt mentek, közgazdaságtant hallgatni, mert Jobb a jelentkezési procedúrát csendben átaludta. Az egyszerre szigorú, mégis hedonista időszak a fegyverszünetet is elhozta. Ám diploma után kiújult a feszültség.

Jobb kőfaragónak állt volna, Bal terveiben egy nagyvállalat pénzügyi területén magasló ranglétra fokainak bevétele szerepelt. A farigcsálást arra az időre tartogatta, amikor ő pihenni akart. De Jobb nem elégedett meg az összecsipegetett órákkal. Kezdetben apróbb bosszantásokkal hívta fel magára a figyelmet, eltakarta Bal szemét, míg az a képernyőt böngészte, vicceket suttogott neki levélírás közben. A megzavart agyfélteke, bosszúból, kőfaragáskor egyik kézzel a másikra csapatta a kalapácsot. Ez persze neki is fájt, de legalább egy hétig nem nyúltak vésőhöz. Eztán Jobb minden gondolata Bal akadályozása lett. Megbeszélések alatt hangosan énekelt, hogy Bal ne hallja a szemben ülőt. Fontos táblázatokban átírta, kitörölte a fáradtságos munkával nyert adatokat. Mindennek eredményeképp rendszeres megrovásban részesültek munkahelyükön, melyet Jobb unszólással használt fel: „Látod, nem vagyunk mi idevalók, nem értenek meg minket! Menjünk, csatlakozzunk egy öfenntartó kommunához! Mi leszünk a sírkő- és kerti szobor faragójuk. Senki nem parancsol majd nekünk.”

Egy újabb kudarcokkal telt nap után a felkelő Hold a konyhaasztal mellett találta őket. Előttük üres sörös dobozok és cigaretta csikkek sokasága. Meredten nézték a falat. A mindennapi főnöki elégedetlenség aznap nem hangos és dühös volt, mint szokott, hanem higgadt és lemondó. A féltekék elé tárta, mennyire csalódott, mert számára bebizonyosodott, hogy beosztottja buta, fejlődésre és koncentrációra abszolút alkalmatlan. Hasznavehetetlen, munkája inkább ártó, mint segítő. Egy hónapot kapott, hogy bizonyítsa, rászolgál a bizalomra és a befektetett energiára, melyet karrierje kezdetén kapott. Ez már Jobbat is megrengette. El nem tántorította, de a szavak, melyek értelmét kérdőjelezték meg, mély sebet ütöttek rajta. A kéz újabb cigi után nyúlt, és rágyújtott. „Hagyd már abba!” – mordult fel Bal, és kiütötte a szájából az égő cigarettát. „Cigizni akarok!” „Hát, én meg nem! Emiatt nem megy az edzés. És ihatnál kevesebbet, ha már itt tartunk...” „Ne óbégass már!” S hosszas csend következett.

– Beszéljük meg – szólalt meg végre Bal.
 – Nem akarok beszélni. Inni akarok.
 – Ennek így semmi értelme. Látod, tönkre teszszel minket.
 – Mert ostoba vagyok...
 – Nem vagy ostoba. Nem vagyunk azok. Csak össze kell fognunk, és törekedni, hogy azt a célt érjük el, amin épp dolgozunk. A munkahelyen összpontosítsunk a feladatra. Itthon meg foglalkozhatunk azzal, amivel te szeretnél.
 – Megölsz. Elsorvadok nap végére, mire kihányjuk azt a rengeteg számot.
 – Így ellehetetlenítesz mindkettőnket. Ha kirúgnak, miből fogunk megélni?
 – Elmegyünk a kommunába...
 – Hagyjál már a kommunával, nincs semmiféle kommuná! Az emberek dolgoznak, szenvednek, verejtékeznek. Ez a sorsunk, minden valamit elérni akaró ember sorsa, fogadd már el!
 – Semmi kedvem! Behódoltál! Nem erről álmodtunk!
 – Te nem álmodtál erről.
 – Te pedig nem álmodtál semmit! Unalmas fráter vagy! Felőled bújniánk egész nap a táb-

Manézs plusz

lázatokat, aztán bámulnánk a kvízműsorokat. Sose mennék sehova! Nem lennének barátaink! Milyen jó volt múltkor is teli torokból ordítani a hídról...

- Ránk hívták a rendőrséget...
- ...vagy összebújni azzal a bolonddal...
- ...két hétig jártunk orvoshoz utána...
- ...vagy összefirkálni az aszfaltot krétával...

- ...bőrig áztunk, és a rajzaidat is elmosta az eső...

- Nem lehet veled beszélni. Kérdezzük meg a Szívet! Döntsön ő, hogy legyen ezután!

- Beszámíthatatlan alak, folyton bizonytalanokodik. És ti ketten mindig is egy követ fújtatok. Egy lyukas garast nem adnék a véleményéért. Ne kérdezzük meg a Gyomrot? Ő mit akar?

- Ne gúnyolódj, nem áll jól. Vaskalap.

De megpróbálták. Együtt. Mindent beleadtak. Még éjszaka, sőt hétfvén is táblázatok

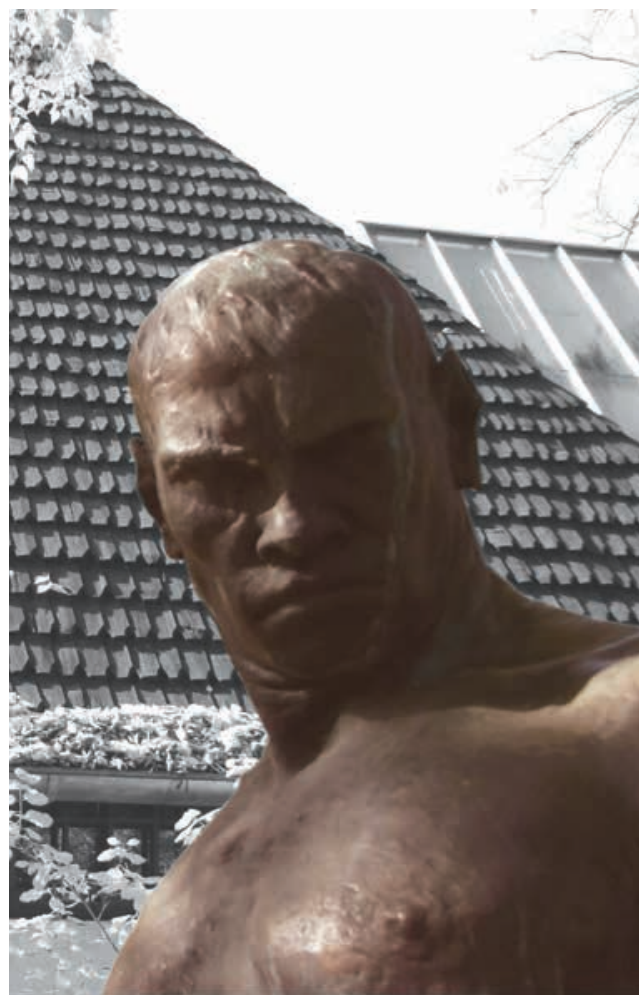
terítettek rájuk négyzettrácsos takarót. Lassan Jobb halványodni, soványodni kezdett. Bal pedig egyre több dicséretet rakhatott zsebébe, bár a tökéletességet nem érthette el társa jelenléte nélkül. Szív sem tartott velük. Ridegen figyelte őket, alig dobbant.

Majd egy sorsdöntő tárgyaláson Bal végleg felülkerekedni látszott. Brillírozott, megfontolt volt és hasító. Büszkeség töltötte el. Szintiszta, hideg... üres...

„Gyorsan” – kiáltott hirtelen. – „Futás”. Felkapta félholt felét, és rohanni kezdett. „Hova megyünk?” – lihegte Jobb. „Nem tudom, fuss!” Le a lépcsőn, át a kapun, végig az utcán, ki a folyóhoz. A tüdő zihált, a láb izmai szétfeszítették a combot, már épp megálltak, már épp elestek, de Szív is csatlakozott hozzájuk a vágóban, s ez eltörölte a nehézségeket. És szaladtak, és futottak, és rohantak. Csak szaladtak, csak futottak, csak rohantak...

BABICS IMRE Téboly

Elnézem e világtébolyt, nem az Isten akarta így, szabad akaraton múlt, bár volt sátáni ráhatás, s most arctalanul őrjöngnek a földünkön uralkodók, büntetlenül teszik tönkre mindazt, mit szellem alkotott, betakar minket árnyékuk, s én nem tudom, vajon miért, vajon miért öröm hitvány lelküknek faj- s honárulás, népek nyomora hogy-hogy nem rendíti meg e nagymenők, tömeggel bábozók szívét, miért jó magas ég alatt anyaszülte egyénnek, hogy háttérből kilakoltató, gyermekéheztető, aggok alkonyatát bemocskoló senki legyen, s alábukjon pusztító démonok közé? Nem tud kétszer ebédelni, mondja józan paraszti ész, nekem csak ezt tanították mestereim: fűvek s a fák, mert annál több vizet fel nem vesznek ők, mint amennyi kell. Odaadás ragyog rajtuk, nem másokon uralkodás, s nem ismerik a bosszút sem. De bárki nem lehet kaszás, hogy a növényt megismerje, s csodálkozzon saját fáján, mely kiválaszt magából pár szentet s számos gonosztevőt, mely tűri a sötétséget, bár örök égi fényben áll; s csak kaszál önfeledten, míg iszony lopakodik felé, s nem érti a valóságot, noha napnál világosabb.

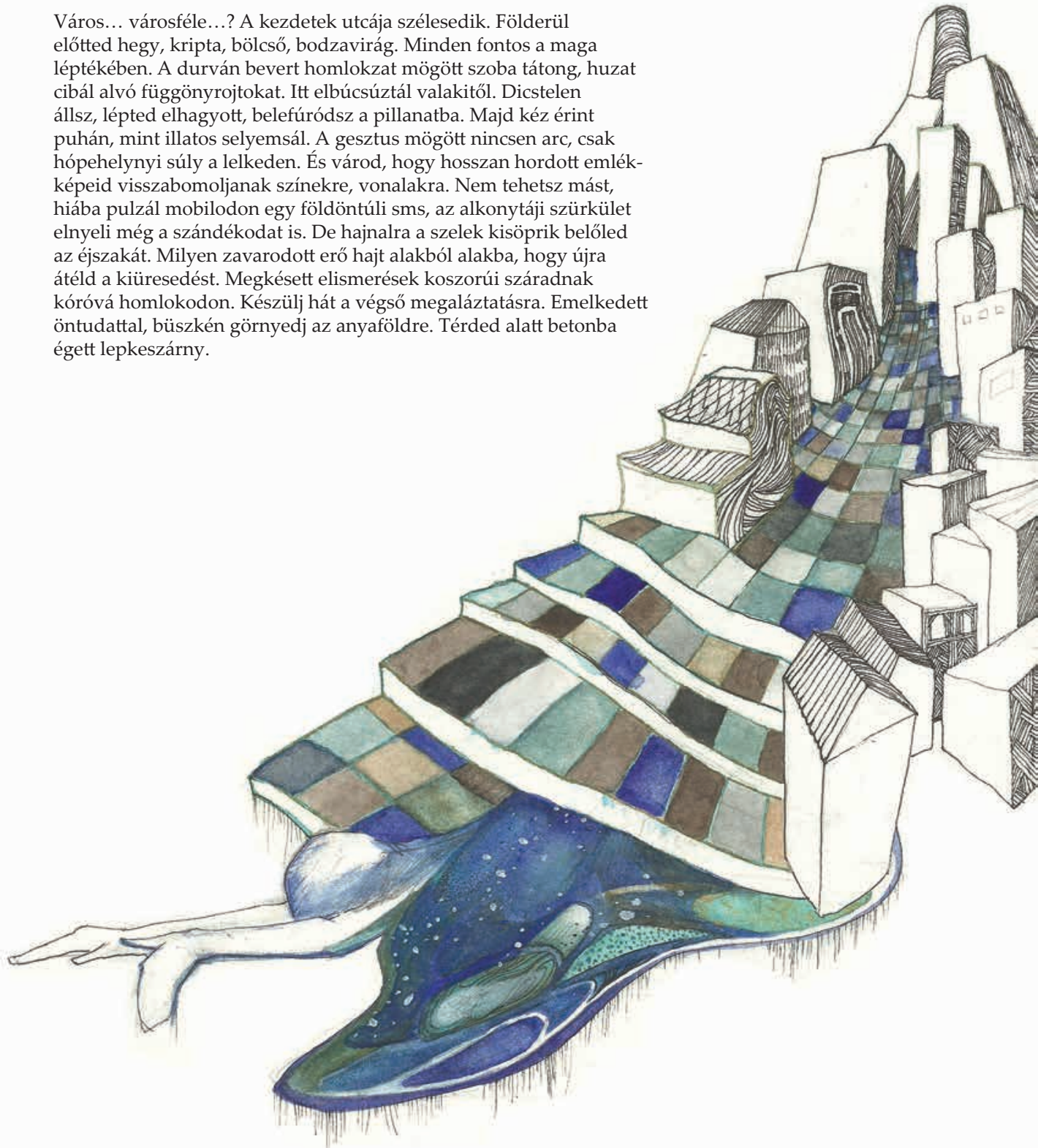
LUKÁCS SÁNDOR

A kezdetek utcája

Turezi István: A VÁLTOZÁS

MEMÓRIÁJA című könyvének olvasása közben.

Város... városféle...? A kezdetek utcája szélesedik. Földerül előtted hegy, kriptá, bölcső, bodzavirág. Minden fontos a maga léptékében. A durván bevett homlokzat mögött szoba tátong, huzat cibál alvó függönyrojtokat. Itt elbúcsúztál valakitől. Dicstelen állsz, lépted elhagyott, belefúródsz a pillanatba. Majd kéz érint puhán, mint illatos selyemsál. A gesztus mögött nincsen arc, csak hópehelynyi súly a lelken. És várod, hogy hosszan hordott emléképeid visszabomoljanak színekre, vonalakra. Nem tehetsz mást, hiába pulzál mobilodon egy földöntúli sms, az alkonytáji szürkület elnyeli még a szándékokat is. De hajnalra a szelek kisöprik belőled az éjszakát. Milyen zavarodott erő hajt alakból alakba, hogy újra átéld a kiüresedést. Megkésett elismerések koszorúi száradnak kóróvá homlokodon. Készülj hát a végső megaláztatásra. Emelkedett öntudattal, büszkén görnyedj az anyaföldre. Térded alatt betonba égett lepkeszárny.

BOLEMANT LÁSZLÓ:

Csokonai Vitéz Mihály: Baráti körben, 1793 június havában

Futó líciumom függőnyt vont
Rikító Napomra,
Szállásomon barátim borral
Hútik tüzes sugarát.

A hús padon pihennek a poéták -
asztalomon kéziratok feküdnek,
S idegenbül jó Debrecenbe küldött füzetek.
Míves tájukba pennám karcot jelet.

S ha ántik szókon kúszik ujjam,
Hellén s latin álmodt tapod -
Lágy, hullámágyon ringatót,
A nyugodt dalra szuszogót -

Szellők hálójában
Tsókok sóhaja gyűlik
A rózsáligetbe tévedt ifjak
Lépése belesuhog,

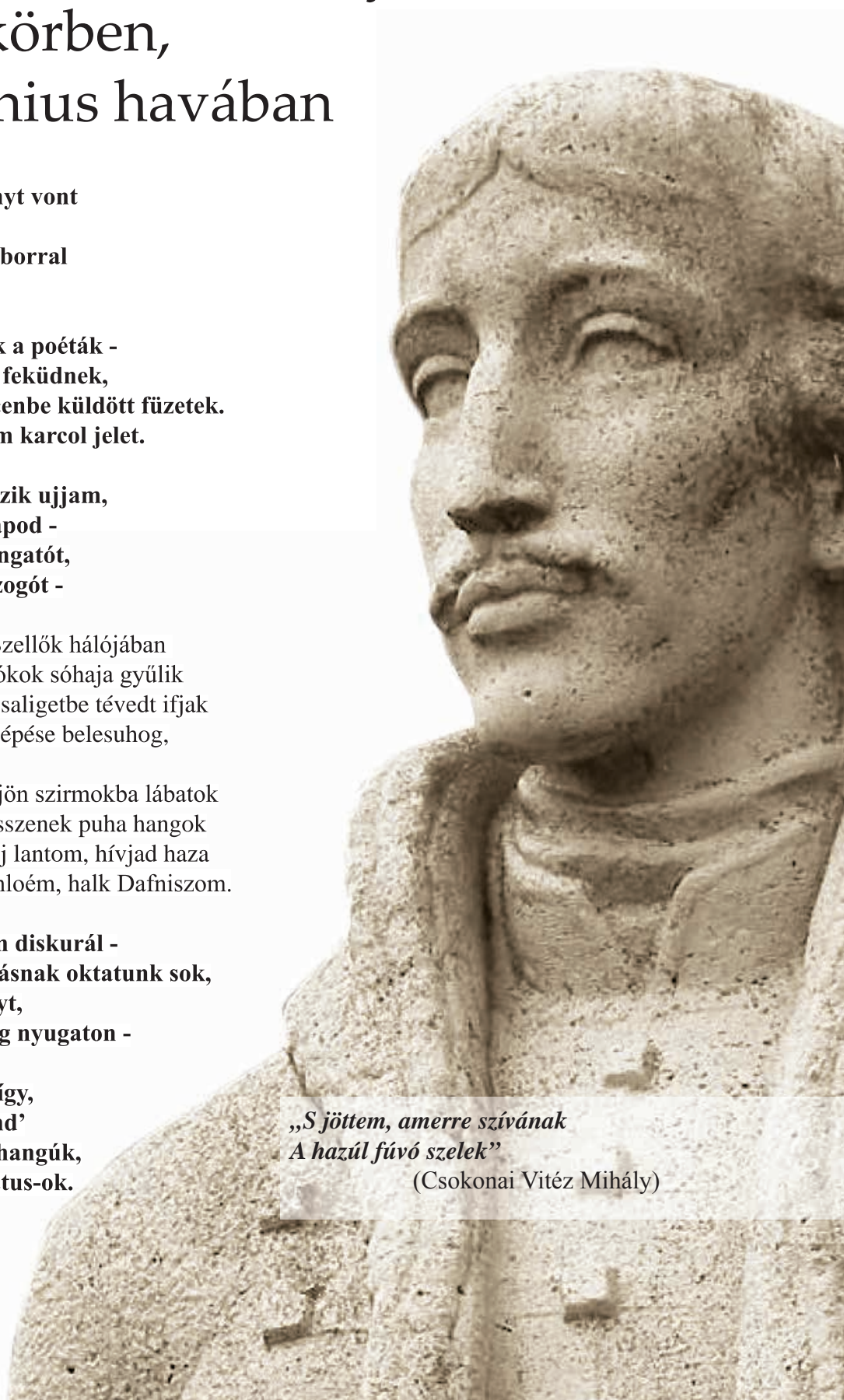
Merüljön szirmokba lábatok
Fűrösszenek puha hangok
Dalolj lantom, hívjad haza
Édes Chloém, halk Dafniszom.

A népség, ki ma nálam diskurál -
Diáktársak, kik egymásnak oktattunk sok,
Más nyelven írt regínyt,
Mely adatik manapság nyugaton -

S ha Istennek kedves így,
Leszünk mi végre mind'
Jó bor mellett vidám hangúk,
S talán még poeta doctus-ok.

„S jöttem, amerre szívának
A hazúl fűvő szelek”

(Csokonai Vitéz Mihály)

A Citibank az érték és a minőség mellett

„Az iskolai képzés hozzásegít ahhoz, hogy megélj. Önmagad képzése hozzásegít ahhoz, hogy gazdag legyél” – utalt ezzel Jim Rohn amerikai üzleti filozófus arra, hogy nem lehet elég korán kezdeni a tudáshalmozást.

– A Citibank számára az oktatás támogatása kiemelt fontosságú – mondja Yalcinkaya Veronika, a Citibank közép-európai marketing igazgatója. – Az ország 388 általános iskolájában 154 ezer diák tanulhat a pénzügyi oktatási tananyagainkból, amelyeket a 2001 óta a Junior Achievement Alapítvánnyal közösen megvalósított **Citi Pénzügyi Oktatási Iskolatámogatási Programunk** keretében adományoztunk az intézményeknek. De gondolunk a tovább tanulókra is: eddig 31 tehetséges fiatal közgazdasági és pénzügyi szakember tanulhatott tovább a **Citi Magyarország** kezdeményezésére 2002-ben alapított **Felkai András Ösztöndíj** segítségével. Úgy véljük, hogy a pénzügyi alapok ismerete ebben a mai modern világban éppen úgy az általános alpműveltség része, mint tudni a történelmi eseményeket vagy ismerni a legnagyobb költőket, írókat.

Yalcinkaya Veronika szerint már bizonyos mértékben a jelent is, de jelentősebben a jövőt uralja majd a digitális generáció, amely csoport éppen a megszerzett széles körű ismeretanyag birtokában válik értékes társadalmi bázissá.

– Az ebbe a rétegbe tartozók állandó munkahellyel, biztos, az átlagnál valamivel magasabb keresettel rendelkeznek, fontos számukra a jövő, a megtakarítás, az öngondoskodás, és mindennemű ügyeiket az interneten keresztül intézik. A legfontosabb információkat ezen keresztül gyűjtik be. Számukra alakítottuk ki az új nulla forintos bankszámlát: a bankban, bármilyen formában elhelyezett kétmillió forint esetén olyan számlavezetési szolgáltatást kaphatnak az ügyfelek, amelynél nincs havi számlavezetési díj, továbbá ingyenes a belföldi ATM-készpénzfelvétel (korlátlanul, bármely automatából), a forint utalás **Citibank Online** internetes banki rendszeren keresztül, a csoportos beszédési megbízás teljesítése és a bankkártyás vásárlás is. Mit több, az idén bevezetett új online rendszerünk segítségével személyre szabott egyedi megoldásokat és szolgáltatásokat is nyújtunk számukra. Például minden ügyfélnek saját felületén keresztül célzott, pénzügyekkel, társadalmi szerepvállalással kapcsolatos üzeneteket is el tudunk juttatni.

A marketing igazgató szerint a digitális generáció mindemellett nagyon sok közéleti, tudományos és kulturális információt is „magába szív”. Keresik a magas színvonalú, új könnyű- és komolyzenei, film, színházi, kortárs irodalmi műveket, és ezekre szívesen áldoznak is.

– Ebben az irányban is próbáljuk ezt a réteget megfogni. Ezért is támogatunk olyan képzőművészeti, zenei és más kulturális eseményeket, programokat, ami értéket és minőséget teremtenek.

Az új nulla forintos bankszámla esetén a havi ügyfélkapcsolati díj alóli mentesség feltétele a legalább 2 millió forint havi átlagegyenleg teljesítése. Ennek hiányában az adott hónapban a fenti kedvezmények továbbra is irányadók, azonban az ügyfél 3999 Ft összegű havi ügyfélkapcsolati díjat köteles fizetni. Az Új 0 Ft-os díjsomagra történő váltás egyszeri díja 20 000 Ft, a más díjsomagban lévő meglévő ügyfelek, valamint az Új 0 Ft-os díjsomagban történő új számlanyitás időpontját 6 hónappal megelőző időszakon belül megszűnt korábbi Citibank számlaszerződéssel rendelkező új ügyfelek esetén.

ÍLYENEK VOLTUNK...

(2012. március 29. – Műhelytitkokról a Magyar Irodalomtörténeti Társaság estjén)

A Petőfi Irodalmi Múzeumban a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Szépirói Tagozatának szervezésében *Petőcz András*, a tagozat elnöke *Szabó Zoltán Attilával*, az Újnyugat Irodalmi Kör alapító-főszerkesztőjével beszélgetett szerkesztői műhelytitkokról. Tizenkét nappal később, szintén a PIM-ben a Magyar PEN Club klubestjén újnyugatos estre került sor. A teltházas eseményen *Papp János* és *Kállay Molnár Péter* színművész tolmácsolta a Nyugat Ma és a Nyugat Most folyóiratokban megjelent korábbi alkotásokat.

Citigold

Egy beszélgetés még több lehetőséget tárhat elénk.

Ismerje meg az Ön igényeinek leginkább megfelelő **vagyonkezelési stratégiát**. Mindez az első Citigold beszélgetéssel kezdődik.

www.citigold.hu | 06 80 46 53 24

Olvassa a Nyugat Plusz digitális változatát!

WWW.DIGITALSTAND.HU

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Bárhol vagyok,
velem vannak a lapjaim.

*„Óh idő, te egy egész! /Nincsen neked sem kezdeted, se véged; /
És csupán a véges ész /Szabdalt fel apró részeidre Téged.”*

Csokonai Vitéz Mihály

MISKE EMŐ AJÁNDÉKA A NYUGAT PLUSZ OLVASÓINAK!

A MŰ CÍME: KOROK.

„Szétesett világunkban a kapcsolódást kutatom, tanítom” – vallja a művésznő, akinek Áttűnések című kiállítása nemrég a Nádor Kávéházban volt látható, és akinek legutóbb Princípiumok című művét mutatta be a Nyugat Plusz.